

A Magyar Lovasterápia Szövetség

HÍRLEVELE

2011.

1. szám

MLTSZ
Teréz krt 24.
Budapest, 1066

Telefon:
+36-27-539-375

Fax:
+36-27-539-376

E-mail:
mltsz@gyermekmento.hu

Tartalom

Köszöntő	1
Beszámoló a Magyar Lovasterápia Szövetség 2010. évi tevékenységéről.....	2
AZ MLTSZ 2011. évi programjai	4
Az UNICORNIS Lovasterápia és Lovasközpont 2011-es programjai	5
A XI. Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivál programja	6
Beszámoló a sarlóspusztai képzésről	7
(Lovas)vizsgák 2010.....	8
A hippoterápia és a hippoterapeuták helyzete Magyarországon.....	9
A parasport képzésről.....	11
VI. Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas Verseny CDI***/CDN és Lovasterápiás Verseny Fót, 2010. szeptember 10-12.....	11
Táborok Fóton 2010 nyarán	14
Értékelés a táborról	16
Segítő tanfolyamok tapasztalatai	16
Bemutatkoznak az MLTSZ frissen végzett terapeutái.....	18
Bíróné Klausz Judit	18
Gerliczkiné dr. Schéder Veronika	18
Hinger Mónika	19
Jancsó Tiborné.....	19
Rády Zsuzsanna	19
Salakta Adél.....	20
Dr. Wagner Kinga.....	20
Bujdosóné Stefán Adrienn.....	23
Ismét lovasterapeuta képzést indít a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány	23
SZAKMAI OLDALAK	24
A baleseti és/vagy traumás agysérülések nyomán létrejött nyelvi és beszédzavarok lovasterápiás rehabilitációjának lehetőségei.....	24
Segítő lovak látássérült emberek számára.....	28
A hucul, mint terápiás ló	32

Köszöntő

Tisztelt Tagok és Támogatók!

Már megint eltelt egy év, és köszöntőt kell írni. Már megint eltelt öt év, és a tananyagokat újra kell akkreditáltatni. És eltelt egy évtized, amióta Fótot szörnyű állapotban átvettük. Az első hallgatókból szaktekintélyek lettek. A Világszövetség életében fontos szerepet játszunk, szinte hetente kell válaszolnom leveleikre, kérdéseikre.

Ki gondolta volna 1997 októberében, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat által szervezett első továbbképzésen, hogy az MLTSZ ekkora szervezet, ekkora feladat lesz?!

Sajnos a végzett terapeuták közül kevesen dolgoznak a szakmában. Részben kevés intézet van, ahol a lovarda is megfelel, és terápiára alkalmas ló is van. A sérült gyerekek szülei általában szegények, és a terápiát az OEP nem támogatja.

Sok megoldandó feladat van tehát. Az OEP-et meg kell győzni, hogy finanszírozza a lovasterápiát. Terápiára is alkalmas, fedeles lovardákat kell építtetni szerte az országban. Terapeutákat kell képezni. A pszichológusok és a lovas parasport edzők képzését is akkreditáltatni kell végre. Ki kellene találni azt is, hogy mit csinálunk az olyan szakmákkal, mint pld. a konduktorok. Helytelennek tartom őket teljesen kizárni.

Tehát, munkára fel! És a munka első gyümölcse? Mire ez a hírlevél megjelenik, addigra már tíz év alatt harmadszor a bíráló bizottság előtt van a hippoterapeuták, a gyógy-pedagógiai lovaglás és lovastorna oktatás akkreditációs anyaga, valamint a parlamentbe és a minisztériumba is leadtam a lovasszolgáltató tevékenységről szóló rendelet módosító javaslatait.

Budapest, 2011. március 28.

Dr. Edvi Péter
elnök

BOZORI GABRIELLA
Beszámoló a Magyar
Lovasterápia Szövetség
2010. évi tevékenységéről

Szokásainkhoz hűen az év elején szeretnék beszámolni arról, hogy mi minden történt a 2010-es évben. A tavalyi évet értékelve elmondhatom, hogy eseményekben és programokban gazdag évet zártunk.

Január

Január 7-én a Szent István Egyetem szervezésében hazánkban járt egy amerikai egyetemistákból álló csoport, akik látogatást tettek a fóti Lovasterápiás Központban és rövid betekintést nyertek az itt folyó munkába.

Január 16-án került sor egy találkozóra, ahová Peter Holzmüller meghívta a már korábban végzett hippoterapeuta szakembereket. A találkozó nagyon kellemes légkörben zajlott, hiszen Peter Holzmüller egy igazi bajor reggelivel várta a résztvevő kollégákat. Ezt követően mindenki röviden bemutatta a munkáját és olyan szakmai kérdések megvitatására került sor, amelyek szinte mindenkit érintettek. A programnak volt gyakorlati része is, amelynek során a dupla futószárazást gyakorolhatták a terapeuták.

Január 17-én került sor az akkreditált képzés 2008-as évfolyamában tanuló hallgatók futószáraz és hosszúszáraz vizsgájára. Örömmünkre szolgált, hogy a hallgatók többsége teljesíteni tudta a vizsgafeladatokat.

Január végén (30-31-én), Fóton kezdődött meg az akkreditált lovasterapeuta képzésben résztvevő hallgatók számára a H-1 és a GYP-1 Modulok oktatása. Az elméleti képzés folytatódott februárban és márciusban is.

Március

Március elején az akkreditált lovasterapeuta képzés 2009-es évfolyamában tanuló hallgatók a B Modul elméleti óráit

hallgatták meg. Ugyanezen a két napon (márc. 6-7-én) került sor a parasport képzés 2009-es évfolyam számára, a C Modul elméleti óráinak oktatására.

Március 8-10. között Írországból a Festinalente Alapítvány két munkatársa, akik mindketten lovas oktatók és lovasterapeuták is egyben, ellátogattak Fótra, hogy megismerjék az itt folyó lovasterápiás munkát.

Március végén, a fóti Lovasterápiás Központba jöttek a 2009-es évfolyam gyógypedagógus hallgatói, a futószáraz és hosszúszáraz gyakorlati hétvégére. Ugyanezen a hétvégén a gyógytornászok Balogunyomban vettek részt a gyakorlati oktatáson.

Március 26-án vizsgáztak a 2008-as évfolyam hallgatói a H-1 és GYP-1 Modulok anyagaiból.

Márciustól az MLTSZ oktató gárdájának számos tagja az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Értelmileg Akadályozottak Tanszéke által meghirdetett Lovasterápiás Alapismeretek című, szabadon választható tanegységének oktatásában vett részt.

Április

Április 8-án a fóti központban házi versenyt tartottunk, melynek keretében lovaink és munkatársaink is bemutatták tudásukat. Kövy András és Bazsi voltak a bírók és értékelték a bemutatott E, A, L osztályos díjlovas programokat, valamint az ugró pályán nyújtott teljesítményeket.

Április 12-től egy héten keresztül a fóti Lovasterápiás Központ adott otthont a Szent István Egyetem által szervezett Lovastanár és Szervező Szakon tanuló hallgatók elméleti és gyakorlati képzésének.

Április utolsó hetében a 2008-as évfolyam gyógytornász hallgatói Balogunyomban, a gyógypedagógus hallgatók pedig a fóti Lovasterápiás Központban részt vettek a H-2 és GYP-2 Modulok gyakorlati programján, melynek keretében hospitáltak terápiás foglalkozásokon és saját élményű gyakorlaton vettek részt.

Május

Május 3-án a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat minden munkatársa Fóton, egy csapatépítő program keretében virágokat ültetett és a terület szépítésén dolgozott.

Május elején Willem Lieshout 4 napos képzést tartott Fóton a 2008-as évfolyam pszichológus hallgatóinak.

Május hónapban Fóton teljesítették a gyógypedagógus hallgatók az összefüggő gyakorlatukat, melynek során már ők vezettek gyógypedagógiai lovaglász és lovastorna foglalkozásokat a terápiára járó gyerekeknek. A parasport képzésben részt vevő hallgatók is itt teljesítették hospitálásukat.

Május 27-én a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara által szervezett Lovaskultúra oktató szakirányú továbbképzési szak hallgatói lovasterápiás alapismereteket hallgattak a fóti Lovasterápiás Központban.

Május 30-án az MLTSZ a korábbi évek hagyományaihoz hasonlóan a Városligeti Gyermeknapon információs sátorral és lovasterápiás bemutatóval várta az érdeklődőket.

Nyár

A nyári hónapok során 4 x 1 hetes nyári tábort szerveztünk a MOL Új Európa Alapítvány Gyermekgyógyító Programjának segítségével. A táborok az eltérő korcsoportok számára, különböző tematikával valósultak meg, és a részt vevő gyermekeknek számtalan élményt nyújtottak.

Július 14-én a Szépművészeti Múzeum közönségszolgálati részlegének dolgozói egynapos csapatépítő programon vettek részt Fóton.

Augusztus végén az ELMŰ munkatársai, mintegy 130 fővel, egy csapatépítő program keretében festési és területrendezési munkálatokat végeztek a fóti Lovasterápiás Központban.

Szeptember

Szeptember első hétvégéjén az MLTSZ elnökségének két tagja, Szüle Eszter és Bozori Gabriella előadóként részt vett az írországi Bray-ben rendezett Opening Doors című nemzetközi lovasterápiás konferencián.

Szeptember 10-12. között rendezte meg - immár 6. alkalommal - az MLTSZ a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat támogatásával és védnökségével a Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas Versenyt (CDI***/CDN) és Lovasterápiás Versenyt. A verseny utáni két napon Anne Prain és Anne d'leteren gyakorlati és elméleti továbbképzést tartott a parasport képzésben részt vevő hallgatóknak.

Október

Október 16. – 30. között az MLTSZ oktató gárdájának tagjai, valamint az MLTSZ oktatásaiban részt vevő hallgatók Sarlóspusztán töltöttek 2 hetet, ekkor került sor a záróvizsgákra, a lovas vizsgákra és az egyes csoportok elméleti és gyakorlati képzésére.

November

November 5-én a Magyar Nemzeti Bank vezetősége csapatépítő tréning keretében egy nagyon szép játszóvárat épített a fóti Lovasterápiás központba járó gyermekeknek, amelyet a gyerekek nagy örömmel vettek birtokba.

December

December 3-án került sor az akkreditált lovasterapeuta képzés 2010-es évfolyam hallgatói számára az A Modul ismeretanyagának szóbeli vizsgájára.

December 22-én, a korábbi évekhez hasonlóan, az MLTSZ Alapítvány megtartotta évvizsga Elnökségi Ülését.

AZ MLTSZ
2011. évi programjai

Január 14.: Fót
Oktatási Bizottsági Ülés

Január 21-23: Fót
Akkreditált képzés a 2009-es évfolyam hallgatói számára
Refreshing weekend: futószár, hosszúszár gyakorlás (péntek-szombat), futószár, hosszúszár vizsga (vasárnap)

Február 5.-6.: Fót
Konzultáció az akkreditált képzés 2009-es évfolyam hallgatói számára
H-1 és Gyp-1 elméleti modulok oktatása

Február 19-20: Fót
Konzultáció az akkreditált képzés 2009-es évfolyam hallgatói számára
H-1 és Gyp-1 elméleti modulok oktatása

Március 5-6.: Fót
Konzultáció az akkreditált képzés 2009-es évfolyam hallgatói számára
H-1 és Gyp-1 elméleti modulok oktatása
Konzultáció az akkreditált képzés 2010-es évfolyam hallgatói számára
B Modul oktatása

Március 19-20.: Fót
Akkreditált képzés a 2010-es évfolyam hallgatói számára
B modul gyakorlat: futószár, hosszúszár, gyakorlás és futószáras próbavizsga (Gyógypedagógus-pszichológus hallgatóknak)

Március 19-20. Balogunyom
Akkreditált képzés a 2010-es évfolyam hallgatói számára
B modul gyakorlat: futószáras és hosszúszáras gyakorlás, próbavizsga (Gyógytornász hallgatóknak)

Március 25-én (péntek, 10 óra): Fót
Akkreditált képzés a 2009-es évfolyam hallgatói számára:
írásbeli vizsga GyP-1 és H-1 modulokból

Április 2-3.: Fót
Akkreditált képzés a 2010-es évfolyam hallgatói számára
B modul gyakorlat: futószár, hosszúszár, gyakorlás és futószáras próbavizsga (Gyógypedagógus/pszichológus hallgatóknak)

Április 11-17.: Balogunyom
Akkreditált képzés a 2009-es évfolyam gyógytornász hallgatóinak: H-2 Modul gyakorlati oktatása

Április 4-8: Fót
Akkreditált képzés a 2009-es évfolyam gyógypedagógus csoportja számára
GyP-2 Modul gyakorlati oktatás: hospitálás, saját élmény

Április 11-14.: Fót
Lovasterapeuta képzés a 2010-es évfolyam pszichológus hallgatóinak: elméleti és gyakorlati oktatás Willem Lieshout vezetésével

Április 29-30.: Fót
Továbbképzés gyógytornászoknak, gyógypedagógusoknak, orvosoknak: a Feldenkrais módszer bemutatása

Május 9-13.: Fót
Akkreditált képzés a 2009-es évfolyam gyógypedagógus csoportja számára
GyP-2 Modul összefüggő gyakorlat

Május 28.: Fót
Egynapos továbbképzés a végzett hippoterapeuta szakembereknek Peter Holzmüller vezetésével

Május 29.: Budapest, Városliget
Gyermeknap

Nyári táborok: Fót
A MOL Új Európa Alapítvány Gyermekgyógyító programjának támogatásával
Tervezett időpontok:
június 20-24., június 27- július 1., július 4-8., július 11-15.

Augusztus 28-31.: Budapest,
Kongresszusi Központ
II. Művészetterápiás Világkongresszus

Szeptember 1.
Szakdolgozatok leadási határideje az
akkreditált képzés 2009-es évfolyam
hallgatói számára

Szeptember 23-25.: Fót
VI. Nemzetközi és Hazai Díjlovas
Verseny (CDI***/CDN) és Lovasterápiás
Verseny

Október 15-29.: Sarlópuszta
Akkreditált 2009-es évfolyam: záróvizsga,
szakdolgozat védeése, DRA III. lovas
vizsga
Akkreditált képzés 2010-es évfolyam:
Bázis vizsga, DRA IV. lovas vizsga
Parasport képzés hallgatói: záróvizsga és
lovas vizsgák
Segítő tanfolyam
Lovasterapeuta képzés 2010-es évfolyam
pszichológus képzés
Akkreditált képzés 2011-es évfolyam: A
Modul oktatása

GYÖRGYPÁL ZOLTÁNNÉ
Az UNICORNIS Lovasterápia
és Lovasközpont
2011-es programjai

Febr. 4-6. és 18-20.: Segítő tanfolyam
Febr. 26.: Jelmezes lovas
farsang

Márc. 18-20.: B modul Hipoterápia
hallgatók: futószár,
hosszúszár oktatás

Márc. 26-27.: Parasport gyakorlati oktatás

Ápr. 11-14.: H2 modul Hipoterápia:
gyakorlati oktatás (tartalék
időpont: ápr. 26-29.)

Ápr. 15.: Húsvét kupa, Integrált
gyermek ügyességi verseny

Máj. 29.: Lovas gyermeknap
Máj.: Lovas nyílt nap

Jún.: Terápiás évváró
Június 25-26.: Wintermühle Kupa
díjlovagló verseny,
Celldömölk

Júl.: Integrált táborok

Aug.: Lovas vizsgára, ill. felvételi
vizsgára felkészítő tábor
(igény szerint)

Aug. 25-27.: Edzőtábor parasport
válogatott, Balogunyom

Aug. 27-28.: Wintermühle Kupa
díjlovagló verseny, Vép

Szept. 10. vagy 17.: Unicornis nap:
Gyermek ügyességi
verseny, Parasport verseny

Szept. 22-23.: Edzőtábor parasport
válogatott, Fót

Szept. 24-25.: Fóti verseny (lovasterápiás
és parasport)

Dec.: Mikulás kupa

Folyamatos programjaink:
Lovasterápia, lovaglás oktatás,
lovak bértartása, belovaglása,
terápiára betanítása, lovas szülinapi
zsúrok szervezése, lovas elméleti
foglalkozások, hipoterápia hallgatóknak
gyakorlati lehetőség

Érdeklődés, jelentkezés
UNICORNIS Lovasterápia és
Lovasközpont
9771 Balogunyom Arany János u. 21.
+36 30 413 58 03
gyorgypal@t-online.hu
www.unicornis97.hu

A programváltozás jogát fenntartjuk. ☺

KISSNÉ HATVANI ÉRIKA
A XI. Országos Gyermek
Terápiás Lovas Fesztivál
programja

Kedves Kollégák!

Az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványa, az ESZA Nonprofit Kft., az Aranyossy Ágoston Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Nevelési Tanácsadó, a Dél-Alföldi Lovasudvar és a hódmezővásárhelyi Önkormányzat támogatásával a hagyományoktól eltérően idén tavasszal rendezi meg az Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivált. A rendezvény fővédnöke Dr. Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Alapítvány elnöke, a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány elnöke. Védnökök: Dr. Lázár János polgármester, országgyűlési képviselő, FIDESZ frakcióvezető, Gálné Bánfi Katalin, a hódmezővásárhelyi Dél-Alföldi Lovasudvar tulajdonosa.

A XI. Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivál

Időpont: 2011. május 20.-21.

Helyszín: Hódmezővásárhely, Dél-Alföldi Lovasudvar

Az elmúlt évek hagyományaihoz híven, a sajátos nevelési igényű (értelmi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, autista) gyermekek, fiatalok ismét több kategóriában mérhetik össze lovas tudásukat, és ismét lehetőséget biztosítunk a szabadon választott gyakorlatokból álló bemutatóra.

A rendezvény tervezett programja:

2011. május 20. (péntek), délutáni, esti órákban

Távrolról érkezők fogadása, étkeztetése, elszállásolása, lovak fogadása, elhelyezése

Szállás: Cseresnyés Kollégium (igény szerint), Hódmezővásárhely, Oldalkosár u. 1.

Vacsora: Öszöm - Iszom Vendéglő (igény szerint)

2011. május 21. (szombat)

Reggeli (a pénteken érkezőknek igény szerint), Öszöm - Iszom Vendéglő
8⁰⁰ – 9⁰⁰: a Fesztivál résztvevőinek, vendégeinek fogadása (Dél-Alföldi Lovasudvar, **Hódmezővásárhely központjától 2 km-re, a Bodzási úton, Zrínyi utca végén**)

9⁰⁰ – 9⁴⁵: a Fesztivál résztvevőinek felvonulása, ünnepélyes megnyitó

9¹⁵ - 9³⁰: a Fesztivál résztvevőinek bemutatása

9³⁰ - 13⁰⁰: Lovasverseny a meghirdetett kategóriákban

13⁰⁰ - 14⁰⁰: Ebéd

14⁰⁰ - 15⁰⁰: a Lovasverseny folytatása, lovasbemutató (a Fesztiválon részt vevők szabadon választott gyakorlatainak bemutatója)

15⁰⁰ - 15³⁰: Eredményhirdetés

Lovasverseny kategóriái:

Valamennyi kategóriát két korcsoportra bontjuk:

1-es csoport: 12 év alatti korosztály

2-es csoport: 12 év feletti korosztály

A kategória (önálló lovaglás, akadálypályán)

A lovas feladata: önállóan, lépés jármódban végighaladni a számokkal kijelölt pályán

B kategória (vezetett lovon történő lovaglás; eszköz nélküli feladatsor)

A lovas feladata: lépés jármódban vezetett lovon végrehajtani az utasításokat

C kategória (futószáron, lépés jármódban haladó lovon történő lovaglás; eszközzel végzett feladatsor)

A lovas feladata: futószáron, lépés jármódban haladó lovon kell végrehajtani az utasításokat

D kategória (futószáron, lépés jármódban haladó lovon lovastorna elemek bemutatása)

A lovas feladata: futószáron, lépés jármódban haladó lovon lovastorna elemek bemutatása

D1 kategória: 6 elem, ebből 3 elem kötelező, 3 szabadon választott

Kötelező elemek: alapülés, malom, törökülés

D2 kategória: 7 elem, ebből 4 elem kötelező, 3 szabadon választott

Kötelező elemek: alapülés, malom, törökülés, zászló

Várjuk minden kedves érdeklődő megkeresését!

Nevezési lapok letölthetők a
<http://aranyossyagoston.hodtav.hu/>
honlapunkról.

További információk:

Kissné Hatvani Erika

lovasterapeuta

Aranyossy Ágoston Általános Iskola

Alapítvány kuratóriumi tag,

a verseny szervezője

Telefon: 06-30-224-11-84

E-mail: hatvaniera@gmail.com

BOZORI GABRIELLA **Beszámoló** **a sarlópusztai képzésről**

A tavalyi évben a sarlópusztai továbbképzés október 16-30 között került megrendezésre.

Az első héten a segítő tanfolyam lebonyolítására került sor, melynek végén 12-en tettek sikeres vizsgát. A résztvevők a képzés során alapismereteket kaptak a lovasterápiáról, a terápiás lovakról, általában a fogyatékoságokról. A gyakorlati órák keretében megismerkedtek a loápolással, a szerszámozással és a lovakkal kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokkal.

Október 22-23-24-én került sor a lovas vizsgákra, amelyek eredményeiről részletesen Dr. Wagner Kinga cikkében lehet olvasni.

2010-ben 7 fő gyógypedagógus-lovasterapeuta, 3 fő gyógytornász-hippoterapeuta és 2 fő lovasterapeuta-pszichológus fejezte be a képzést és kapott tanúsítványt.

A sarlópusztai képzés 2. hetében került sor az akkreditált lovasterapeuta képzés 2010-es évfolyam hallgatóinak oktatására, az A Modul ismeretanyagának átadására.

Erdélyből érkezett egy 5 fős csoport (gyógytornászok és pszichológusok), akiknek a képzését és továbbképzését Willem Lieshout és Peter Holzmüller vezette.

Október 26-27-én a már végzett gyógypedagógus-lovasterapeuta kollégák közül 10 fő vett részt az idejé továbbképzésen, ahol Peter Holzmüller előadást tartott az FNO rendszerről, valamint a résztvevők saját munkájukból mutattak be eseteket, továbbá tájékoztatták egymást a külföldi tapasztalataikról és a szakmai újdonságokról.

DR. WAGNER KINGA
(Lovas)vizsgák 2010.

Lassan kialakuló hagyomány, hogy a hírlevél lovasvizsgákról szóló részét nekem kell elkészíteni. Ahogy azon törtem a fejem, mi is lehetne az a dolog, amit ebben az évben a statisztika ismertetésén kívül le kell írnom, az a tragikomikus epizód jutott eszembe, amikor egy díjlovas feladat értékelésének fordítása közben egy idegen bértartót láttam szakadt ruhában felénk ügetni...

A történet folytatását azok kedvéért vettem papírra, akik nem lehettek ott. Én megkértem az illetőt, hogy legyen kedves máshol dolgozni a lóval, mert mi itt vizsgáztatunk. Hát mellé fogtam, mert kiderült, Ő lesz a következő vizsgázó, csak kicsit alul öltözködött, nem tudja melyik programot kell lovagolnia, nem tudja, hogy a négyzögben tanügetni kell és egyáltalán, hogy képzeljük, hogy most itt Ő vizsgázzon. Nem egészen értettük, hiszen mi úgy éreztük, mindent megtettünk azért, hogy tudja mindezeket.

Amiért (lovas)vizsgák ennek az összefoglalónak a címe, az az a „déja vu” érzés, amit akkor éreztem, amikor másodszorra álltam neki kijavítani a 2010-es terapeuta évfolyam anatómia és parasport dolgozatait. (Lesz egy harmadik forduló is és csak remélni tudom, hogy aki már kétszer megbukott, nem szeretne harmadszorra, mert azért a többség a második lehetőségnél levizsgázott és még csak nem is kegyelem kettessel.) Megint csak úgy emlékszem, én igyekeztem átadni az információkat a lehető legtöbb csatornán, mégis olyan hihetetlen buta dolgok jöttek vissza pusztán a felkészületlenség miatt, amelyek mellett nem lehet szó nélkül elmenni. Úgy érzem, hogy akik megengedik maguknak, hogy egy képzés bármelyik vizsgájára ne készüljenek fel akár tudásukat, akár öltözetüket, akár lovuk általános állapotát tekintve, azokból hiányzik a feladattal szembeni alázat és a többiek felé mutatott tisztelet. Ahhoz,

hogy egy előadó meg tudjon tartani egy jó előadást, nem keveset kell készülnie. Ahhoz, hogy egy lovas vizsga létrejöhessen, heteket kell a lovak, lovasok és edzők koordinálásával tölteni. Tudom, hogy mindenben lehet javítani és ilyenkor mindig az is az első, hogy megnézem, tényleg odaadtam-e a papírokat, a többiek is úgy értették, hogy az embernek a karján van a térde, vagy csak az az egy, aki leírta? Előfordul, hogy megkapjuk a kritikát, amiért sokáig kell távol lenni otthonról és ez igaz is. Amíg mi Sarlóspusztán töltjük napjainkat, sokszor éjszakába nyúlóan a számítógép előtt ülve, vagy este hétkor még kávéit iszogatva, tekintettel a tízig tartó tolmácsolásra, addig más viszi iskolába a gyerekeinket, más ül fel a lovainkra, tanítja a tanítványainkat, intézi a ház felújítási munkálatait vagy vezeti a lovardát. Nekünk is a szabadságunk terhére megy az oktatás, és ha mi nem lennénk alázatosak és nem tartanánk tiszteletben egymás munkáját, akkor már nem kellene azon töprengeni szeptemberben senkinek, hogy milyen részvizsgák alól kérjen felmentést.

Azt gondolom, mint sok más dolognak az életben, ennek is két oldala van. Én, okulva a két fenti történetből, ebben az évben igyekezni fogok még érthetőbben elmondani mindent, már a képzés elején és a lovasvizsga előtt felhívni mindenki figyelmét arra, hogy hogyan illik megjelenni, milyen szinten kell felkészülni. Megírok még két anyagot a honlapra és a képzési tájékoztatóba arról, mit viseljünk egy lovasvizsgán és kinek mit kell lovagolnia, csak azt kérem, mindenki olvassa el és tartsa be, mert nekem erre óráim mennek rá...

Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik munkájukkal évről-évre lehetővé teszik a vizsgák lebonyolítását, és azoknak a vizsgázóknak, akik valóban úgy fogják fel ezeket az eseményeket, mint egy olyan, évente egyszer megrendezett ünnepet, amire készülni kell.

Statisztika

Vizsga típusa	Összes vizsgázó	Sikeres vizsgázó
DRAIV	7 lovas	6 lovas
DRAIII	12 lovas	7 lovas
DRAII	2 lovas	1 lovas
DRAIII spec.	8 lovas	6 lovas
DRAII spec.	3 lovas	1 lovas
Bázis	6 lovas	6 lovas

Legmagasabb pontszám:

Díjlovaslás: 7,0 Tolnai György DRA II.

Díjugratás: 7,5 Tolnai György DRA II.

Elmélet: 7,5 Györgypál Réka DRA II. Spec. Díjlovas

GYÖRGYPÁL ZOLTÁNNÉ A hippoterápia és a hippoterapeuták helyzete Magyarországon

Minden év végén kiküldök egy összesítő adatlapot a végzett hippoterapeutáknak, melyben kérem, hogy az előző év adatait küldjék el, hogy rálátásom legyen arra, hogy kik dolgoznak, milyen körülmények között. Az is kiderül ilyenkor, hogy ha valaki nem dolgozott, annak mi lehet az oka.

Hangsúlyozom, hogy csak azokkal az adatokkal tudtam dolgozni, amit a terapeuták visszaküldtek. A 2010-es munkáról 3 végzett hippoterapeuta nem jelzett vissza, mindannyian vidékiek, így ha dolgoztak egyáltalán 2010-ben, akkor javíthatták volna a nagy budapesti túlsúlyt.

ÉV	Dolgozó terapeuták száma	Páciensek száma	Terápiás lovak száma	Segítők száma
2005	15 (ebből 11 végzett terapeuta)	115	29	30
2006	7	72	14	21
2007	8	80	17	14
2008	6	85	15	12
2009	6	65	17	11
2010	8	101	20	18

A 2010-es adatok szerint 25 fő végzett hippoterapeuta közül Budapesten, ill. környékén dolgozik 6 fő, a Dunántúlon 2 fő (Komárom-Esztergom és Vas megye).

A táblázat magáért beszél, kegyetlenül, feketén-fehéren mutatja a helyzetünket.

A csökkenő tendencia szomorú. Némi reménysugár, hogy a frissen végzett 3 hippoterapeuta közül kettő biztosan dolgozni fog 2011-ben.

A szomorúság mellett némi vigaszt az nyújt, hogy a terapeuták egy része GYES-en, GYED-en van, ezért nem dolgozik.

Az akkreditált képzés kezdete óta eltelt 9 év. Mi oktatók is rengeteget dolgoztunk az elmúlt évek során és szívesen látnánk munkánk gyümölcsét. Összesen 52 fő kezdte meg a hippoterápiás képzést, és ma (2011.02.21.) 26 fő végzett hippoterapeuta van. Három fő kivételével mindannyian a lovas vizsgán végeztek el!!!!

2010-ben a 8 terapeuta 20 lóval és 18 segítővel dolgozott. Ez, ha a számokat nézzük, **átlagban** nem is rossz, hiszen minden terapeutára több mint két ló, két segítő és 12,5 páciens jut fejenként.

Ha viszont arra gondolok, hogy országos viszonylatban 101 páciens juthatott terápiához, már sokkal szomorúbb a helyzet. Az orvosok (akiknek a pácienseket hozzánk kellene irányítani) alig tudnak valamit a hippoterápiáról. Ezért szükséges lenne valamilyen formában tájékoztatni őket erről a páratlan terápiás lehetőségről. Ezzel lépéseket tehetnénk azzal

a tévhittel szemben is, hogy a lovasterápia kizárólag sérült gyermekek fejlesztésére való.

Korosztály	Fő
3-10 éves	309
11-14 éves	83
15-18 éves	33
19-25 éves	34
26 felett	59
Összes	518

A gyógypedagógiai lovaglás tekintetében ez így is van, de a hippoterápiában, mint a fenti táblázat mutatja, a pácienseink kb. 20 %-a (2005 és 2010 közötti páciensek összesen) felnőtt (traumás koponya-sérülés, SM, stb.).

Ha az orvosok tájékoztatását széles körben megteesszük, számolnunk kell azzal, hogy akkor hirtelen sokkal több feladatot/beteget kapunk, mint amennyit el tudunk látni.

A kérdőíven néhány kérdés a gazdálkodásról tájékozódott.

A dolgozó hippoterapeuták gazdasági mérlege veszteséget mutat. Egy terapeuta szervezetének mérlege 0, de a fejlődéshez, szinten tartáshoz szükséges nyereség sehol sincs.

Ha a gazdasági oldalt vizsgálom, egy terápiás egység 4 és 12 ezer Ft között van, attól függően, hogy milyen formában működik az adott terapeuta (saját, vagy bérelt ló; saját lovarda, vagy alkalmankénti lehetőség; távolság-utazás; segítők; stb). Tudomásom szerint a terapeuta a foglalkozásokért ennek a töredékét tudják

a szülőkre, hozzátartozókra hárítani. A többi mindenki próbálja így-úgy-amúgy kipótolni (adományok, pályázatok, plusz munka), ha nem sikerül, akkor beáldozni. A pályázati lehetőség nagyon kevés, támogatást szerezni, munka mellett nagyon nehéz.

Jómagam 20 éve foglalkozom lovasterápiával, végigjártam az összes lehetőséget, ahogy meg lehet szervezni a foglalkozásokat. Gazdaságilag ilyen nehéz helyzet a 20 év alatt egyszer sem volt tapasztalható, mint most.

Többen várnak segítségre, még olyan alapfelszerelés beszerzéséhez is, mint terápiás heveder, felszállást segítő eszköz (rámpa).

Ezt a pár mondatot gondolatébresztőnek szántam egyrészt a hippoterapeutáknak, hogy gondolkodjanak, hogyan segíthetnénk magunkon; a kollégáknak, akik ezt a hírlevelet olvassák, hátha van valami ötletük; másrészt az MLTSZ-nek, hogy hogyan tudná támogatni, segíteni, megbecsülni azokat a szakembereket, akik végigküzdötték a képzést, megfeleltek és most azért küzdenek, hogy amit tanultak alkalmazhassák is.

Györgypál Zoltánné
UNICORNIS Lovasterápia és Lovasközpont

UNICORNIS Lovasterápia és Lovasközpont

9771 Balogunyom Arany János u. 21.

+36 30 413 58 03

gyorgypal@t-online.hu

www.unicornis97.hu

BUJDOSÓNÉ STEFÁN ADRIENN
A parasport képzésről

2009 februárban kezdtük a képzést, majd márciusban folytattuk a FONESZ által szervezett A és B modullal. Számunkra érdekes előadásokat hallhattunk a viselkedés zavarairól, az autizmusról, korszerű és napi ismereteket a doppingról, a sportolók terheléses vizsgálatáról, a minimális sérültség elvéről, a FONESZ felépítéséről és működéséről, a rehabilitációról, a sportorvoslásról, a látás és hallás sérüléseiről, a szervátültetettek, mozgássérültek és értelmileg akadályozottak sportjáról, ezen kívül nemzetközi kitekintésben is részesítettek bennünket (időszükében kicsit töményen, de megkaptuk a rengeteg információt). Hospitáltunk a mozgásjavítóban és a vakok általános iskolájában (itt külön kiemelném Weis Ildikó testnevelés- és saját élmény óráját, mely lehengetően hatott ránk). Kaptunk rengeteg könyvet és anyagot, amiből a májusi vizsgáinkra készülhettünk. Csoportunk tagjai sikeresen teljesítettek, így elkezdhattuk az MLTSZ C modulját. Októberben egyhetes képzésen vettünk részt Sarlóspusztán, melyet a szakmában elismert hazai előadók tartottak: Bozori Gabriella, Györgypál Éva, Hatvani Erika, Hetényi Eszter, Katona Enikő, Kövy András, Németh Klára és Szüle Eszter. A hét zárását a számunkra előírt DRA III. lovas vizsgával koronáztuk meg, több-kevesebb sikerrel.

2010 tavaszán további fejtágításra került sor Fóton, közben hospitáltunk ott is, Bozori Gabinál, Szüle Eszternél, Balogunyomban pedig Györgypáléknál. A C modul elméletéből sikeresen levizsgáztunk júniusban. Szeptember 10-12-én gyakorlaton vettünk részt a fóti Lovasterápiás Központban 6. alkalommal megrendezett Nemzetközi és Nemzeti Díjlovasversenyen és Lovasterápiás Versenyen. A verseny végeztével újabb képzésben részesültünk, melyet két rendkívül

karizmatikus külföldi előadó tartott: Anne Prain, francia nemzetközi díjlovas bíró, és Anne van Neste d' Ieteren, a belga paraválogatott edzője. Csoportunk és a két Anne, Szép Veronikával (Fót), Horváth Viktóriával és Takács Szendrával (Balogunyom) közreműködve dolgozhattunk együtt, az elméleti előadásokat a gyakorlatba átültetve. Október végén Sarlóspusztán találkoztunk újra, hogy ott teljesítsük a lovas vizsgákat.

2011 tavaszán kötelező gyakorlatok várnak ránk, majd a szakdolgozat elkészítése.

Talán ősszel végzünk...!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Bujdosóné Stefi

KISSNÉ HATVANI ERIKA
VI. Nemzetközi és Nemzeti
Díjlovas Verseny CDI*/CDN**
és Lovasterápiás Verseny
Fót, 2010. szeptember 10-12.

Ismét eltelt egy év, az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványának versenyzői hatodik alkalommal vettek részt Fóton, az őszi Lovasterápiás Versenyen 2010. szeptember 11-12.-én. Minden évben nagy izgalom és komoly felkészülés előzi meg a versenyt, hiszen minden lovasunk szeretne a csapat tagja lenni. Idén kicsit rövidebb idő jutott a felkészülésre, de a kiírt versenykategóriákban valamennyi lovasunk megtalálta a számára legmegfelelőbbet. A gyerekek már tudják, hogy egyre komolyabb a megmérettetés, ugyanis egyre több bevezetett versenyző, kiváló lovas tudással érkezik Fótra, az MLTSZ Központjába. Idén 15 csapatból 116 versenyző adta be nevezését a versenyre, vannak olyan városok, ahonnan több csapat is érkezett,

voltak teljesen új arcok, és üdvözölhettünk sok-sok régi ismerőst is.

Kicsit szomorúak voltunk, mert a hosszú vonatúton végig esett az eső, de azért reménykedtünk, hogy majd Fóton biztosan jobb lesz az idő. Sajnos az idő nem lett jobb, de az a határtalan szeretet, odafigyelés, amiben részünk volt, feleltette az időjárás viszontagságait. Minden szervező azon igyekezett, hogy ne fázzunk, ne ázzunk és érezzük magunkat nagyon jól. Ez sikerült is, hiszen a gyerekek lelkesedése végig töretlen volt, az eső és a hideg ellenére. Valamennyi versenyszám a meghirdetett időben két pályán lebonyolításra került.

A sátor alatt Dr. Edvi Péter köszöntötte a jelenlévőket, a meghitt megnyitón a kis hely ellenére is békésen megfért a rengeteg versenyző, felkészítő, segítő, szülő és érdeklődő.

A verseny szinte valamennyi versenyszámban két pályán került lebonyolításra a magas létszámok miatt. A megnyitó után rövidesen megkezdődött a verseny az eső ellenére is. Az I. pályán a hiperaktív gyerekek, majd a tanulásban akadályozottak lovagoltak önállóan ügyességi pályán, míg a II. pályán a látássérült lovasok küzdöttek az érmeért. A délelőtti versenyszámok házigazdái Dr. Varga Péter Pál, az NGYSZ tagja, a Budai Egészségközpont és az Országos Gerincgyógyászati Központ főigazgatója, valamint Dr. Alexander Schmid, a Schön Klinika igazgatója, végig lelkesítették lovasaikat, majd a versenyszámok végén átadták a jól megérdemelt díjakat a nyerteseknek.

Ebéd után a Jámbor Vilmos Emlékversenyre került sor. Az ügyességi csapat váltóversenyre évről-évre egyre többen adják be nevezésüket. Idén 2 fordulóban 7-7 csapat 56 versenyzője mérte össze ügyességét, gyorsaságát. Dr. Kövér László, az NGYSZ Magyar Egyesület elnöke, az Országgyűlés elnöke volt a versenyszám házigazdája, aki végigszurkolta a versenyszámokat, majd a legjobbaknak átadta a díjakat. Délután 5 órakor került sor az utolsó verseny-

számra. A gyermekek a lovak társaságában, szabadon választott témákban készülhettek előadással a vendégek szórakoztatására, ahol a történetek főszereplője minden esetben a ló volt. Dr. Szepesi György, az NGYSZ Sportbizottságának szóvivője, a versenyszám házigazdája lelkesítette mind a 6 csapat szereplőit, akiket a szakadó eső sem tántorított meg. Az eredményhirdetés és a vacsora után következett a hagyományos koncert, sajnos a rossz időjárás miatt nem a kiserdőben, fáklyafénynél. A Nemzeti Filharmonikus zenekar fúvósai azonban mindenkit elkápráztattak, kárpótoltak a Pannon teremben azon az estén.

Vasárnap reggel ismét a gyerekeké és a lovaké volt a főszerep. Az I. pályán az értelmileg akadályozott gyermekek lovagoltak ügyességi pályán, míg a II. pályán a díjlovasok mérköztek. A délelőtt további részében a lovastorna versenyzői küzdöttek az érmeért. Valamennyi versenyszám házigazdája Kuncze Gábor, az NGYSZ alelnöke volt, aki végig izgult a versenyzőkért, majd a legjobbaknak átadta az érmeket. Kellemes színfoltja volt még a délelőttnek, amikor Gubás Gabi színművésznő mesét mondott a gyerekeknek. Ezen a napon még lehetőség nyílt ingyenes fogászati szűrésen való részvételre is, hiszen az OTP Roadshow keretén belül az OTP Fogászati busz ellátogatott a versenyre, ahol a „bátraknak” ajándékkal is kedveskedtek. Ezen kívül még arcfestők és bohóc tette vidámabbá a napot, aki lufiból készített csodálatos alkotásokat. Az ebéd előtt volt még egy nagyon érdekes program. A fóti versenyen már hagyománynak számít, hogy a lovasterápiás versenyzők megmérkőznek a díjlovasokkal. Ez a versenyszám azonban kicsit másképp került lebonyolításra, mint máskor. A díjlovasok a rossz idő miatt már pénteken befejezték a versenyzést, szerencsére a terapeuták, parasport oktatók, segítők részéről akadtak önként jelentkezők, akik megmérköztek a gyerekekkel. A két csapat házigazdája Tarlós István az NGYSZ tagja,

Budapest jelenlegi főpolgármestere, valamint Szalai Annamária, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke, hatalmas lelkesedéssel buzdították csapataikat. A legnagyobb nyertes azonban a közönség volt, hiszen mindenki arcára mosolyt fakasztott, különösen a felnőttek igyekezete.

Ebéd után lovastorna versenyszámokkal folytatódott a nap. A tanulásban akadályozott versenyzők, valamint az értelmileg akadályozott lovasok küzdöttek különböző életkori kategóriákban. A versenyszámok előtt Sógor Csaba, az NGYSZ tagja, Európa Parlamenti képviselő köszöntötte a gyerekeket, majd a díjkiosztón méltatta bátorságukat, kitartásukat legvégül pedig átadta a díjakat.

Ezután érkezett a két nap fénypontja, hiszen valamennyi versenyző izgatottan várta a végső összesítés eredményét. A

csapatok versenyzői megtudhatták, hogy kik voltak azok, akik a legtöbb pontot gyűjtötték össze a meghirdetett versenyszámokban. Azt gondolom, hogy azok is nyertek, akik nem kupával tértek haza, hiszen a rossz idő ellenére is csodálatos élményekkel gazdagodtak. Köszönjük a színes programokat, a sok-sok ajándékot és nem utolsósorban a fő szervezőnek, a verseny lebonyolítójának, Bozori Gabriellának, az önkéntes segítőknak és a lovaknak az áldozatos munkáját. Dr. Edvi Péter búcsúztatta el a gyerekeket, akinek köszönjük, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben is megteremtette a forrást a verseny lebonyolításához. Reméljük, hogy még nagyon sokszor lesz lehetőségünk találkozni, együtt versenyezni Fóton, az MLTSZ Lovasterápiás Központjában.

A Lovasterápiás Verseny eredményei

1. helyezés	Magyar Lovasterápia Szövetség - Fót	56 pont
2. helyezés	Jó úton – Lóháton Alapítvány – Szentés	30 pont
3. helyezés	Kapaszkodó Alapítvány - Pákozd	29 pont
4. helyezés	Csikó Csapat - Kaposvár	28 pont
5. helyezés	Daniló SE - Budapest	25 pont
6. helyezés	Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítvány – Hódmezővásárhely	25 pont
7. helyezés	Szív és Kéz Alapítvány - Juta	24 pont
8. helyezés	Éltes Mátyás Nevelési-Oktatási Központ - Mosonmagyaróvár	13 pont
9. helyezés	Duráczky József Fejlesztő és Módszertani Központ – Mosonmagyaróvár	12 pont
10. helyezés	Károlyi István Gyermekközpont - Fót	11 pont
11. helyezés	Érdi Egységes Pedagógiai Szakszolgálat – Érd	10 pont
12. helyezés	Odú – manók csapata - Szeged	6 pont
13. helyezés	Bárczi Gusztáv Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó – Kaposvár	5 pont
14. helyezés	Teljes Értékű Életért Alapítvány – Kaposvár	3 pont
15. helyezés	Vándor és Vackor Lovasterápiás Alapítvány - Nagymaros	0 pont

Hódmezővásárhely, 2011. február 28.

Kissné Hatvani Erika
Hódmezővásárhely,
Aranyossy Ágoston Általános Iskola
Alapítvány

**BOZORI GABRIELLA –
SZÜLE ESZTER**

Táborok Fóton 2010 nyarán

A MOL Új Európa Alapítvány Gyermekgyógyító program által támogatott táborok során 4 hét alatt összesen 55 fő különböző típusú sérüléssel bíró kisgyermek vett részt:

- 12 fő mozgásban akadályozott kisgyermek (CP, mozgáskoordinációs problémák, MCD)
- 15 fő látássérült kisgyermek (gyengénlátó és vak)
- 4 fő autizmussal élő gyermek
- 9 fő értelmileg akadályozott gyermek
- 7 fő hiperaktív, figyelemzavaros gyermek
- 5 fő tanulásban akadályozott gyermek
- 3 fő beszéd és részképesség problémás gyermek

A gyermekek életkora 5 és 18 év között változott, többségük iskolás- kisiskolás korú volt.

A táborokban összesen 22 fő vett részt önkéntes segítőként.

A gyermekek fejlesztéséről 4 fő lovas-terapeuta, 1 fő fejlesztő pedagógus, 1 fő hidrotapeuta, 4 fő kézműves-finommozgás fejlesztő, 1 fő logopédus, 1 fő szomatopedagógus, 3 fő gyógypedagógus gondoskodott.

A négyszer egy hetes élményterápiás tábort a korosztályok és a résztvevő gyermekek sajátosságainak megfelelően, más-más tematikával terveztük meg, ezáltal segítve a terápiás céljaink elérését. A tematikák kialakításában a korábbi évek élményterápiás tapasztalatait is beépítettük, továbbá figyelembe vettük alapítványunk különleges adottsá-

gait. A táborok a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat fóti Lovasterápiás Központjában valósultak meg.

Mind a négy tábor fő eleme a ló és a lovaglás nyújtotta élmények és tapasztalatok voltak.

**„Barátom a ló”- című tábor
kisiskolásoknak**

Ebben a táborban 7-12 éves pszichés zavarral küzdő, illetve fogyatékkal élő (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, autizmussal élő, hiperaktív és magatartás problémás) gyerek vett részt (összesen 12 fő).

A tábor célja a lovakkal, a lovak testfelépítésével, életmódjával, takarmányozásával, gondozásával kapcsolatos meglévő ismeretek elmélyítése, kiszélesítése és átültetése a mindennapi gyakorlatba. Nagyon fontos, hogy a gyerekek megtanulják, és megtapasztalják, hogy a ló nem csak egy élőlény, aki a gondoskodásunkra szorul, hanem cselekvő társunk, segítőnk a mindennapi munkában. Ismereteket szereztek az állatorvos, a kovács, a lovász, a belovagló és a lovas edző munkájáról. Megismerték a lovak jelzéseit, az egymás közötti szociális kapcsolataik jellemzőit, viselkedésüket. A lovakhoz és a terápiás lovagláshoz kapcsolódó foglalkozásokat olyan kreatív foglalkozások egészítették ki, melyek középpontjában szintén a ló állt, pl. agyagozás (edények lovas motívumokkal), gyurma figurák, istálló-makett készítése, a lovak mozgásának megörökítése fényképeken és videón, a mozgások megfigyelése, közös és egyéni élményrajzok (különböző technikákkal) a lóhoz fűződő élményekről, érzelmekről. A gyerekek a népi kismesterségekkel, kézműves tevékenységekkel is megismerkedhettek: bőr ékszereket, ajándékokat, hajcsatokat, karkötőket és ló sörénydíszeket készítettek. Megismerkedtek az agyagozással és a sógyurmázással. Az alkotásokból a tábor végén kis kiállítást rendeztünk. A

gyerekek történeteket találtak ki a lovakról, a lovak és az ember kapcsolatáról, melyekhez illusztrációkat is készítettek. A komplex fejlesztés érdekében különböző kiegészítő terápiás foglalkozásokon (mozgásfejlesztés, nagy és finommozgások koordinációja, beszéd és kognitív fejlesztés, magatartás és viselkedésszabályozás) vettek részt a gyerekek. A tábor során megtapasztalták a közös munka, a közös tevékenység örömeit, a kooperációt, a felelősséget, a gondoskodást, az empátiát, a türelmet, a kitartást, az önfegyelmet, és a következetességet. Sok pozitív megerősítéshez jutottak, önbizalmuk növekedett, énképük pozitívan változott.

„Dzsungel Könyve” tábor

Ebben a táborban 5-12 éves pszichés zavarral küzdő illetve fogyatékkal élő (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, autista, hiperaktív és magatartás problémás és figyelemzavaros) gyerek vett részt (összesen 13 fő).

A tábor kerettörténete a Dzsungel Könyve című regény feldolgozására épült. A táboros hét során a gyerekek megismerték a történetet, megismerkedtek a regény szereplőivel. Ezután mindenki szerepet választott magának, elkészítettük a szerepnek megfelelő jelmezeket és álarcokat. Készítettünk egy közös, nagy őserdős képet, melyet benépesítettünk az ott lakó állatokkal. A Dzsungel Könyve című musical zenéjére táncos, mozgásos koreográfiát készítettünk, majd egy lovas bemutatót terveztünk meg, és gyakoroltunk be együtt. A kreatív foglalkozások keretében készítettünk növényekből és agyagból egy „igazi őserdőt” melybe agyag állatokat költöztettünk. A táboros hét egy zenés- táncos- jelmezes-lovas bemutatóval zárult, melyre a szülőket is meghívtuk. A lovasterápiás és a kreatív foglalkozások mellett sor került kognitív fejlesztésre, nagy- és finommozgás, téri tájékozódás fejlesztésére. A szabadidős

programok során a gyerekek sokat fürödtek, játszottak a játszótéren és a kalandparkban, közösen szalonnát süttünk, sorversenyt szerveztünk, zenét és mesét hallgattunk.

„Nomád- kaland tábor” kiskamaszoknak

Bentlakásos táborunkban 15 fő 6-18 éves súlyos fokban látássérült gyermek vett részt, mely gyermekekből 5 fő állami gondozott. A táborban 4 fő gyógypedagógus, 1 fő gyógypedagógus - lovasterapeuta, és 1 fő népi játszóház vezető működött közre, akiknek a munkáját még 2 fő gyermekfelügyelő, valamint 1 fő dajka segítette.

A tábor egy olyan komplex terápiás lehetőséget nyújtott számunkra, mely során a gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna mellett lehetőségünk nyílt olyan programok szervezésére, melyek megvalósítása a hétköznapokban nem oldható meg, illetve a látássérült gyermekek számára a természet és az állatokkal való bánásmód közelebbi megismerését tették lehetővé. További céljaink között szerepelt a gyermekek önállóodásának fejlesztése, illetve az együttműködési készségük, a „csapat-szellem” kialakítása. Természetesen a fő szerep a lovaglásé, illetve a lovakkal való foglalkozásé volt (ápolás, etetés, itatás, legeltetés stb.), de a tábor egyéb más programokat is felkínált a gyerekek számára:

- Jurta sátrakban alvás
- „Élelemszerzés” (pl: krumpli kiásása, paradicsom és paprika szedése palántáról, stb.), majd együtt főzés bográcsban,
- Kenyérlángos készítés (gyúrás, dagasztás)
- Csapatok szervezése, versenyek
- Kincsek keresése (erdőben, patakban)
- Kézműves foglalkozások
- Mesejáték lóval
- Éjszakai túra

- Játéklehetőség a kalandparkban és a játszótéren
- Fürdési lehetőség a kismedencében
- Kirándulás a Gyermekváros területén
- Fagyizás stb.
- Esténként a nap és a csapatok értékelése, illetve a tábor lezárásakor eredményhirdetés

A tábor során a látássérült gyermekek olyan élményekben, kalandokban részesültek, amelyek a hétköznapi életben nem valósulhatnak meg. Az ilyen jellegű ismeretek megszerzésére, ahol a verbalizmusból (tartalom nélküli fogalom) igazi „kézzelfogható” élmények, kalandok válhatnak, kevés lehetőség adódik gyermekeink számára.

NÉMETH KLÁRA **Értékelés a táborról**

„Utazás a mesebirodalom körül” címmel 13 gyermek részére szerveztünk tábort. Három korcsoportban, 4-7, 8-11, 15-18 éves, központi idegrendszeri károsodás talaján kialakult egyensúly- koordinációzavarral, szenzoros integrációs problémával élő, mozgásukban különböző fokban érintett gyermekek és fiatal kamaszok részvételével telt el a hét.

A délelőtti foglalkozások logopédiai-kognitív fejlesztés, drámajátékok, kézműves foglalkozás és hippoterápia/lovaglás jegyében teltek el.

A tábor résztvevőit a mese birodalmába hívtuk meg. A kis „hercegek és hercegnők” megalkották „birodalmukat”, játékos köpenybe bújtatva a téri orientáció, akusztikus figyelem, szókincsfejlesztés, testképfogalom kialakítás, vizuális emlékezet, iránydifferenciálás stb. célkitűzéseket.

A kézműves foglalkozásokon megalkották a szükséges kellékeket, fejlesztve ezzel a szem-kéz koordinációs és finommotorium területéhez tartozó érzeteket. Az önállóan elkészített tárgyak önértékelésükben nagyon nagy szerepet játszottak.

A tábor harmadik elemeként a magukról pozitív visszacsatolást megélt gyerekek lovaglással egybekötött élménybeszámolót tarthattak az „erdei manóknak és a varázslóknak”, ezen idő alatt pedig a járáshoz szükséges poszturális, testtartási kontroll, az egyensúly és a koordináció fejlesztése zajlott.

A fiatal kamaszok csoportja a drámajátékok szimbolikus elemeivel tanulhatta a problémamegoldást, érzelmeik kifejezését, kapcsolódási mintákat a környezetükhöz. Kézműves foglalkozásokon életkorukhoz igazodó alkotó tevékenységen vettek részt, és a hippoterápiás élmények mellett egyre nagyobb teret kapott a lovagolni tanulás és a lovakkal kapcsolatos gondozási tevékenységek.

Összességében sikerült minden korosztály számára differenciált, élményekben gazdag hetet biztosítanunk és minden résztvevő úgy búcsúzott el, hogy szeretne jövőre is jönni.

GYÖRGYPÁL ZOLTÁNNÉ **Segítő tanfolyamok tapasztalatai**

Az UNICORNIS Lovasterápia Központ 2011-ben szervezte meg 5. lovasterápiát segítő tanfolyamát. Az 5 év alatt összesen 52 fő tett sikeres vizsgát. Közülük többen jelentkeztek a terapeuta képzésre, és néhányan ma már terapeutaként dolgoznak.

Tanfolyamunk abban különbözik az MLTSZ tanfolyamától, hogy nem egy hét

egyfolytában, hanem két hosszú hétvége. Egyébként tartalmában megegyező.

Az első két tanfolyamot az INTERREG Ausztria-Magyarország uniós pályázat keretein belül ingyenesen rendeztük. Elsősorban a környékbeli intézmények (akik ide hozzák a sérült gyermekeket terápiára) iskolázták be dolgozóikat, hogy segíteni tudjanak a terápiás foglalkozások során, de az ország egész területéről érkeztek résztvevők.

A jelentkezők végzettségét tekintve a legtöbben valamilyen felsőoktatási intézmény hallgatói, sérültekkel foglalkozó intézmények dolgozói (gyógytornász, pedagógus, gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens), de végeztek lovasok, sérült gyermeket nevelő szülők és orvosok is.

A tapasztalatom az, hogy mindenki azzal a reménnyel érkezik, hogy a tanultakat majd terápiás munkában hasznosítja, annak ellenére, hogy már a meghirdetéskor mindenki tudomására hoztuk, hogy önálló tevékenységet nem végezhet. A tanfolyam során mindenki rádöbben arra, hogy a terápia nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Rengeteg dologra kell figyelni és hatalmas szakmai tudás rejlik a háttérben, aminek külső jelei nem mindig vannak.

A lovasokról elmondható, hogy ahány ház, annyi szokás. Az egységes elvek terjesztése ezért is nagyon fontos. A lóápolástól a szerszámozáson, a lóval való bánásmódon, tartáson át egészen a lóvezetés, futószárazás és a lovaglás szakmai elvéig.

A lovasok néha úgy érkeznek, hogy a lovuk patáját még soha nem tisztították ki, még soha nem szedték szét és ápolták le lovuk felszerelését, vagy nem tudják elsorolni a lovas segítségeket, jármódokat, a kiképzési skáláról nem is beszélnek.

2011-ben 15 fő tett sikeres vizsgát. Nagyon érdeklődő és aktív volt a csoport. A 15 főből 6-an (gyógytornász és gyógypedagógus hallgatók) szeretnének jelentkezni a terapeuta képzésbe.

A segítő képzések szerepe ma is az, hogy aki végzettségénél fogva nem lehet terapeuta, korrekte ismereteket szerezhessen a terápiáról, hogy végzett terapeuta mellett egy-egy terápiás team hasznos tagja lehessen.

Mára ez kibővült azzal, hogy sokan érdeklődnek a terápia után csupán azért, hogy ismereteket szerezzenek, illetve azzal, hogy munkalehetőséget találjanak. A segítő képzések a terapeutaképzés segítői is lehetnek, hiszen sokan itt

kapnak olyan információkat, ami alapján ezt a döntést meg tudják hozni.

Az idén még a tanfolyam után is voltak jelentkezők, akik nagyon sajnálták, hogy lemaradtak, de Őket továbbirányítottuk az MLTSZ illetve a jövő évi UNICORNIS tanfolyamokra.

Györgypál Zoltáné

UNICORNIS Egészségforrás Alapítvány

Bemutakoznak az MLTSZ frissen végzett terapeutái

Bíróné Klausz Judit

A Gyógypedagógiai Főiskola értelmileg akadályozottak szakán végeztem és a Tolna megyében működő Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben dolgozom tagintézményvezető helyettesként. Napi munkám során a különböző típusú értelmi sérültek és érzékszervi sérültek specifikus fejlesztésével találkozom és foglalkozom.

2010 októberében sikeres záróvizsgát tettem a Magyar Lovasterápia Szövetség által szervezett lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakán. A vizsga óta – saját lovammal – vállalkozóként foglalkozom a Bonyhád és környékén lakó, különböző típusú zavarokkal élő gyermekekkel. A pácienseim között található részképesség zavarokkal, beszédproblémákkal, valamint autizmussal élő gyermek is. Ép értelmű pácienseim iskola előkészítő foglalkozásokon vehetnek részt.

Gerliczkiné dr. Schéder Veronika

Pszicholingvisztika szakirányú nyelvész-doktori végzettségem van, jelenleg főállásban a Nyíregyházi Főiskola adjunktusaként dolgozom. Kutatási területem a nyelvi és beszédzavarok pszicholingvisztikai szempontú vizsgálata, különös tekintettel a feldolgozási problémákra és a specifikus tanulási nehézségekre vonatkozóan.

2010 októberében záróvizsgáztam a Magyar Lovasterápia Szövetség által szervezett lovasterapeuta - képzésen, gyógypedagógiai lovaglás és voltizsálás szakágon. A szabadidőmben – egyéni vállalkozóként – körülbelül fél éve vezetek lovasterápiás foglalkozásokat a saját lovammal. Elsősorban gyerekeket kezelek, akik különféle magatartási, viselkedési problémákkal (pl. hiperaktivitás), tanulási nehézségekkel, zavarokkal, továbbá autizmus-spektrumzavar diagnózisokkal érkeznek hozzám. Pácienseimben közös, hogy valamennyien a nyelv és a beszéd használatának különböző típusú és mértékű zavaraival (is) küzdenek.

Eddigi tapasztalataimról és eredményeimről bővebben az általam vezetett blogon (lovasterapia.blogspot.com) olvashatnak a kedves érdeklődők.

Hinger Mónika

2008-ban szereztem diplomát gyógytornászként a PTE-ETK zalaegerszegi karán, majd 2010-ben végeztem az MLTSZ képzésén hippoterápia szakágon. 20 éve lovas oktatóként dolgozom.

2003-tól Nagymizdón dolgozom gyógytornászként, terapeutaként, lovas oktatóként a Vadászsudvar Kft.-nél, ahol bardi-giano fajtájú lovakat tenyésztünk.

Ez a kisló méretű olasz hegyi ló nagyon hasznos társunk gyermekek oktatásában és fogathajtásban egyaránt. A terápiás munkára is kiválóan megfelelnek türelmüknek, taníthatóságuknak, munkabíró képességüknek köszönhetően.

Jelenleg egészséges gyermekeket tudunk fogadni lovagoltatásra, a lovasterápia a jövő évtől indul újra.

Néhány felvétel a munkánkról

Jancsó Tiborné

A lovasterapeuta tanúsítványomat 2010-ben kaptam meg. Terápiás tevékenységet a Miskolc melletti Király-hegyen folytatok. Jók a munkafeltételeink, rendelkezünk modern fedeles lovardával, ami lehetővé teszi a folyamatos terápiás fejlesztést. Az igény a lovarda ezen szolgáltatása iránt nagy. Jelenleg 16 gyereket

részesítünk rendszeresen fejlesztésben. A munkámat segíti egy kiváló oktató és néhány lelkes önkéntes segítő is. Távlati céljaink között szerepel a tevékenységünk bővítése.

Rády Zsuzsanna

Komáromban élek. Szakvizsgázott gyógypedagógus, pszichopedagógus, szenzoros terapeuta, s a helyben működő nevelési tanácsadó vezetője vagyok.

Régóta vannak otthon lovaim. A lovasterapeuta képzés elvégzése után 2010 nyarán kezdtem el a munkát Wells-B póni és kiscséri kancáimmal, akik megbízható, gyerekszerető társaim. A helyszín egy homokos körkarám és egy nagy füves pálya. Nagyon sok eszközt megvettem már és néhány dolog éppen folyamatban van (pl. fából készül a „műló”, faragott lófej). Sajnos saját erőből kialakítani mindent nem egyszerű. Ezért is hoztuk létre egy ismerősömmel az „Őseink nyomában” nevű alapítványt, abban bízva, hátha pályázni tudunk. Terveim

közt szerepel ugyanis egy kisebb lovarda építése, mert a talajviszonyok és az időjárás sokszor ellehetetlenítenek bennünket.

A lovasaim között van, aki a nevelési tanácsadó keretein belül tud hozzám járni, másokat a szabad időmben fogadok. A megjelenő problémák sokfélék: megkésett beszédfejlődés, autisztikus viselkedés, kamaszkori szorongás, agresszió, Down-szindróma, a koordináció és egyensúly zavara. A legizgalmasabb feladatnak a beszédfejlődésben elakadt gyermekek ellátása bizonyul, mert koruk, méretük alapján a lovasterápia alkalmazása még meggondolandó. E szenzitív időszakot elmulasztani viszont nem szabad. Jó értelmi képességük, a ló iránti erős vonzódásuk, elszántságuk miatt egy 3 és fél éves kislánnyal és egy 4 és fél éves fiúval elkezdjük a terápiát. Kiemelten fontos esetükben a biztonság, s a lovaglás hatásai közül a pszichés-emocionális elemek túlsúlya. A tapasztalat csak pozitív; megjelenő új szavaik e semmihez nem fogható, intenzív élmény által generáltak. Éppen ez a kislány a legalaposabb a loápolásban lovasaim közül, s ő csinálja a legszebb malmot is. Az állatok gyerekkorom óta barátaim. Jó érzés, szakmai kihívás, s egyben életcél is, hogy minél több gyermeket hozzásegítsek ennek az érzésnek a megtapasztalásához.

Salakta Adél

2006-ban végeztem gyógytornász szakon, Zalaegerszegen. Még ebben az évben sikerült gyógytornászként elhelyezkednem egy idősek otthonában, Győrben, ahol azóta is dolgozom.

A lovasterápiával a főiskolán ismerkedtem meg egy előadás során, amelyet Györgypál Zoltánné tartott. Azóta folyamatosan érett bennem, hogy ezzel szeretnék foglalkozni, ezért is jelentkeztem a képzésre, amit 2010-ben fejeztem be.

Célként egy terápiás központ létrehozását tűztem ki, amelynek első lépését már megtettem. Győrújbaráton (Győrtől pár km-re) a Krisztina Lovas Udvarban helyemre találtam, és a lovarda vezetői nyitott kapukkal várták az elképzeléseimet. Második lépésként közösen alapítottunk egy egyesületet, mely **Patás Pajtás Közhasznú Egyesület**-ként fog működni kora tavasztól.

A honlap hamarosan elérhető, addig is további információ található a Krisztina Lovas Udvar internetes honlapján (<http://www.krisztinalovasudvar.hu>), valamint tájékoztatás kérhető az adel_salakta@yahoo.com email címen.

Dr. Wagner Kinga

Bemutakozik a Daniló Sportegyesület és Wagner Kinga lovasterapeuta. Egyesületünk régen és ma avagy hogyan cipeljük a kettős örökséget Napikával ☺

Régen...

A Daniló Sportegyesület 1992 nyarán jött létre azzal a céllal, hogy középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek és fiatal felnőttek számára biztosítson sportolási lehetőséget. A bevezetésre tervezett szakágak között szerepelt a lovaglás, íjászat, korcsolyázás és a kerékpározás. Az egyesület megalapításában és kezdeti működtetésében szüleim, Wagner Pálné és Wagner Pál (gyógypedagógusok), valamint Landi Istvánné (elnökségi tag) és Nagy Ibolya (gyógypedagógus) játszottak vezető szerepet. A megalakulás

évében az egyesület tulajdonába került a Dusi nevű 17 éves haflingi kanca, akiről akkor még mi sem sejtettük, hogy csaknem ugyanennyi időt tölt majd el a lovasterápia szolgálatában. Az Egyesület főhadiszállásául egy összkomfortos faház szolgált Üllő-Dóra Majorban, itt rendezték a nyári táborokat és az év során több lovas hétvégét. A lovasokat kisbusszal az Egyesület szállította Üllőre, így a budapesti szülőknek nem okozott gondot a 30 km-es távolság. Tanév közben a Dohány utcai Általános iskola tanulói heti rendszerességgel jártak lovagolni Üllőre, valamint a Gyógypedagógiai Főiskola Gyakorló Óvodájába járó gyerekek is részt vehettek egy-egy lovas hétvégén. Ezekben a kezdeti időkből a Sportegyesület működése számomra a hétfői és nyári nyugalmat jelentette. Ilyenkor a családom minden tagja kiköltözött Üllőre lovagoltatni, senkit nem érdekelt, hánykor megyek el a Tattersaalba és hánykor érek onnan haza.)

A gondtalan időknek édesapám súlyos betegsége vetett véget. 1995 őszén egy csapásra szakadt nyakamba a heti egy lovagoltatás, és számtalan egy hetes tábor. Kezdetben még reménykedtünk, hogy ez csak egy átmeneti időszak lesz és ha meggyógyul, újra Apukám veszi át a munkát, azonban Ő 1996 januárjában elhunyt. Dönteni kellett, hogy én, aki sohasem akartam gyógypedagógus lenni, akarom-e az Állatorvosi Egyetem elvégzése mellett még az egyesületi munkát is a nyakamba venni vagy sem. Az a fél éves időszak, amit lovasainkkal töltöttem azonban meggyőzött arról, hogy nem hagyhatom ott azokat, akiknek az egész üllői lét, a lovaglás, az istálló munka, a közös kirándulások, DUSI és PALI BÁCSI jelentettek szinte mindent. Úgy döntöttünk hát, hogy Nagy Ibolyával továbbra is vállaljuk az év közbeni lovagoltatásokat, Édesanyám és Landi Magdi vezetik az Egyesületet és részt vesznek a nyári táborok lebonyolításában is.

...az átmeneti időszak...

Az Egyesület működésének 1998 és 2008 közé eső időszakát a változatosság jellemezte, mind a munka intenzitását, mind pedig a tevékenység helyét illetően. Nem hagyhatom ki a krónikából, hogy szinte hihetetlen körülmények között az akkor 23 éves Dusi újra vemhes lett és 2000 nyarán megszületett Napika (D-Day) aki manapság ugyanazt jelenti lovasaink számára mint annak idején az anyja: Ő a nagybetűs LÓ.

Kaposvári környéki működésünket Dusikával a zselickislaki focipályán kezdtük meg 2001-ben. Először a Napsugár Központból, később már a Bárczi Gusztáv Módszertani Központból is érkeztek gyerekek. Ezután indult el 2002-ben a Lovasakadémián, még mindig az egyesület szervezésében, de az Akadémia lovain (Rocky és Morris) a terápiás lovaglás, ahol elkezdtük a közös munkát Sipos Stellával (lovasterapeuta), Czimmermann Emíliával (segítő) és Lukács Verával (segítő). Stellával és Emivel megszakításokkal ugyan és különböző felállásokban, de a mai napig is együtt dolgozunk. Ez alatt én megszereztem a középfokú edzői végzettséget és elvégeztem a FONESZ parasport edzői képzését is. A Lovasakadémiás időszaknak a lovarda vezetésében bekövetkezett változás vetett véget 2006-ban. Két éves kényszerpihenő következett, ami arra mindenképpen jó volt, hogy azt az időszakot, amíg Dusika már kiöregedett a munkából, Napi pedig még nem öregedett bele, áthidaltuk egy kis pihenéssel, valamint arra, hogy mégiscsak felvételizzek a Gyógypedagógiai Főiskolára és elkezdjem a tanulást.

...és ma...

Az újrakezdést a Gyertyános Völgyi lovarda és a Szív és Kéz Alapítvány lovasai jelentették. A két Kiss János (apa és fia) által működtetett lovardában igazán jó helyet találtunk a lovak, a lovasok és az egyesület számára egyaránt. A lovak sokat lehetnek a legelőkön,

ami egy haflingnak létfontosságú, a lovasok számára nyáron több pálya is rendelkezésre áll, télen fedeles lovardában dolgozhatunk, ahol csak egy lépés a melegedő. Ha kedvünk tartja, minden évszakban kisétálhatunk az erdei ösvényre és megnézhetjük, milyen a természet, amikor nyílik a hóvirág, csüdig ér a hó vagy végigmehetünk a több méter hosszú pocsolyákon. 2008 novembere óta mindebben már csak Napika a társam, hiszen Dusit 32 és fél évesen örökre el kellett altatni. Azóta cipeljük ketten közös örökségünket. Szereztünk magunknak újabb barátokat, akik ennek a korszaknak fontos szereplői lettek. Hozzánk jött Stella mind a két csapatával, mert a Szív és Kéz Alapítványon kívül ide jártak (László Péterné Krisztával) a Dégi Lókötők is lovagolni. Visszatért a Bárczi Gusztáv módszertani központ 3 csoporttal és újra kezdék a lovaglást a Napsugár Központból érkezők is. Baumhagl Éva, aki szintén lovasoktató és gyógypedagógus, aktív tagja lett a Daniló csapatának, ebben az évben már Ő is befejezi lovasterapeuta tanulmányait. Nem hagyhatom ki Pintér Zsófit és Biczó Dettit, akiket már nemcsak az Egyesület, hanem az MLTSZ is segítői között tudhat. A háttérben pedig gondozza Napikát és a húzza a hevedert Sándor István (lovász és minden), akit még nem tudtunk olyan dologra kérni, amit ne tett volna meg nekünk.

Az Egyesület keretein belül több sajátos nevelési igényű kisgyermek részesül fejlesztésben, akiket egyénileg hoznak a szülők lovagolni és befogadtuk sok lovasunk testvérét is lovastorna csapatunkba. A lovastorna tanulásában nagy segítséget jelent Vass Bernadett, aki gyógytornásként szakdolgozatát írni jött hozzánk, de mint lovastornász és lovastorna bíró mostanában ez utóbbi területen nagyon sokat tanított nekünk. Ha az Egyesületben valamilyen lovasfoglalkozáson részt vevő összesen 40 gyereknek nem elég Napika, kölcsön szoktuk kérni Csokrot, aki szintén ismerős lehet minden főtí versenyt

megjárt lovas számára. Az elmúlt évben több helyen vettünk részt lovastorna bemutatókon, ahol mindenki részt vesz a csapatban, aki meg tud mutatni valamit, ami egy egyszerű gyalogos számára fantasztikus lovasteljesítmény (akár csak egy alapülés legyen is). Így jártunk múlt évben kétszer is Kaposfőn. 2010 nyarán nagy sikerű táborzáró lovascirkuszi előadást tartottunk a lovardában sportoló gyerekeknek, ennek köszönhetjük, hogy márciusra meghívást kaptunk az Új Nemzeti Lovasprogrammal kapcsolatban Zánkán megrendezésre kerülő fórum kísérelő műsorába is. Igyekszünk minél több olyan hagyományt teremteni munkánk során, ami nemcsak a lovasterápia, hanem a Gyertyános Völgy, mint csodálatos adottságokkal rendelkező természeti környezet, lehetőségeit kihasználja. Programunkban szerepel az évszakok változásának és a lovardában élő háziállatoknak a megfigyelése, a szamarak idomítása, az ünnepek és népszokások lovardai felelevenítése. Húsvétkor lóval megyünk ki az erdei ösvényre megkeresni az ajándékokat, követve a fák ágaira akasztott tojásokat. Megérkezett hozzánk a Mikulás is, de amíg vártuk, mindenki lovagolhatott egy jót a téli akadálypályán és megnézhetette a lovastornászok Mikulás csalogató műsorát. Stellával és Évával úgy dolgozunk, hogy bármikor tudjuk egymást helyettesíteni, bár mindegyikünknek megvan az a terület, amit végzettségéből fakadóan a lovasterápián belül is előtérbe helyez. Így egy-egy lovas több szempontból megfigyelve tudunk fejleszteni, nem kell túl messzire menni, ha valami gondunk, nehezen megoldható feladatunk akad.

Utóirat

Történetemből szándékosan hagytam ki az MLTSZ-t (aminek természetesen alapító tagja vagyok), mivel most már velem lesz tele a hírlevél. Azért a végére minden izguló olvasó megnyugtatóan leírom, hogy befejeztem a főiskolát és nem kerülhettem el a sorsomat, 2010 őszén lovasterapeuta lettem.

Bujdosóné Stefán Adrienn

Lovas szakkör Somogyváron

Intézményünk, a Somogy megyei Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon, Balatonboglár és Kaposvár között félúton található. Az iskola 1946 óta működik és jelenleg 280 diák látogatja. Ők mindnyájan tanulásban, illetve értelmileg akadályozott gyermekek és fiatalok. Egy részük bejárós (közeli falvakból), másik részük diákotthonos, a többiek állami gondozottak és a közeli lakóotthonokban laknak. Az iskola festői környezetben, egy 32 ha-os parkban található, erdő, mező, halastó tartozik hozzá, ahol a gyermekek az 1870-ben épült Széchenyi kastélyban tanulhatnak. A 9. osztály után több szakma elsajátítására van lehetőségük, pl.: asztalos, ipari szerelő, konyhai kisegítő, szobafestő, kerti munkás, állatgondozó. A park területén van az állattartó telep, ahol birkák, bárányok, sertések, kismalacok, lovak, egy csacsi és egy kecske találhatóak. A telep fontos része az iskola oktatási programjának, itt folyik a leendő állatgondozók képzése. Akik ezt a szakmát választják, szakoktatók segítségével ismerik meg az állatok ellátásának feladatait.

A lovas szakkörben négy lóval dolgozunk, Betti és Jázmin arabok, amelyek futószáron és önálló lovaglásban „működnek”, 800 kilós hidegvérű lovunk, Baba húzza a vadászhintót 12 gyerekkel és van még egy 23 éves Marcink is, aki a vezető, „takarékos” jármódban dolgozik. Heti rendszerességgel 30-40 gyerek jár foglalkozásokra, 4-6 fős csoportokban. Több személyi és tárgyi feltétel hiányzik (sajnos), ezért érdemi terápiás munka nem végezhető, de nagyon örülünk, hogy egyáltalán működünk (állami keretek között). A tevékenységünk a tapasztalatok és a visszajelzések alapján sokat segít a gyermekek szociális fejlődésében és nem utolsósorban a szabadidő hasznos eltöltésében. 2010 novemberében két tanulóval részt vettünk a mórágyi My Gold Móni emlékversenyen, ahol diákjaink nagyon jól szerepeltek.

Ismét lovasterapeuta képzést indít a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány

A korábbi évekhez hasonlóan idén is akkreditált lovasterapeuta képzést indít a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány. Az országban egyedülálló programra olyan gyógypedagógusok, gyógytornászok jelentkezését várjuk, akik hippoterápia, vagy gyógypedagógiai lovaglás és lovasorna szakágakon szeretnének továbbtanulni.

A jelentkezési kérelemhez rövid szakmai önéletrajzot, valamint az alapképzettséget igazoló dokumentum fénymásolatát kell csatolni.

A kétéves, összességében mintegy 180 órás tanfolyam várhatóan 2011 szeptemberében indul, a lovas felvételi vizsgákra a júniustól augusztusig terjedő időszakban kerül sor. További információk a www.lovasterapia.hu weboldalon találhatóak, valamint a gbozori@lovasterapia.hu e-mail címen kérhetőek.

SZAKMAI OLDALAK

GERLICZKINÉ DR. SCHÉDER VERONIKA

Részlet

**„A baleseti és/vagy traumás agysérülések nyomán létrejött nyelvi és beszédzavarok lovasterápiás rehabilitációjának lehetőségei”
c. szakdolgozatból**

Előszó

A lépésben haladó ló a hátán ülő páciens összes izmát megmozgatja, ahol kell, ellazít, másutt megerősít. Motivál az egyensúlyra, a szimmetrikus ülésre. Képes az abnormális mozgások korrekciójára és a helyes mozgások automatizálására (beleértve a szájmotorikát is). Javítja a keringést, a légzést (mely a hangképzés fontos feltétele) és az anyagcserét. Hatékony lehetőséget biztosít a kognitív funkciók (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás) fejlesztésére, a nonverbális és verbális kommunikáció javítására, a motoros és orientációs képességek, az érzelmi állapot, az akarati, cselekvési képességek befolyásolására. A fizikai görcsök feloldása pedig lelki oldódást is eredményez: a lovon ülő beteg számára kinyílik a világ, ezáltal ő maga is könnyebben nyit, kezdeményez, ami a beszédfejlesztésben igen nagy segítségére van a terapeutának.

Szakdolgozatom összeállításakor abból a hipotézisből indultam ki, hogy az egyes agyi léziók következtében átmenetileg, részben vagy egészben elveszített (vagy megzavart) beszédképesség újraépítésére, az agyi/idegrendszeri plaszticitás folyamatának támogatására a lovasterápia – fent említett tulajdonságainál fogva – jótékony befolyással lehet. Igyekeztem összefoglalni, hogyan függenek össze a ló által közvetített mozgásimpulzusok a megfelelő agyi, elsősorban nyelvi és beszédközpontok stimulálásával. Az elméleti ismeretekre támaszkodva próbáltam összegyűjteni azokat a gyógypedagógiai módszereket és gyakorlatokat, amelyek a címben megjelölt betegek lóháton történő rehabilitációját képesek elősegíteni.

Reményeim szerint a bemutatott, elsősorban neurolingvisztikai, pszicholingvisztikai és lovasterápiás ismeretek és összefüggések hasznos segédanyagként járulhatnak hozzá az agysérülésekkel kapcsolatos nyelvi és beszédzavarok gyógyításához, gyermekek és felnőttek esetében egyaránt. A következőkben ennek a dolgozatnak egy részlete olvasható.

A nyelvi és beszédzavarok dichotómiája

Nem minden beszédzavar nyelvi zavar (eredménye), de minden nyelvi zavar beszédzavar(t indukál). Hosszabb fennállás esetén azonban egy puszta beszédzavar is képes „beleszólni” eredendően ép belső-mentális nyelvi rendszerünkbe, amely azután gyakran hagy nyomot az egyén egész lelkiállapotán, pszichés problémáikat, viselkedési zavarokat idézve elő. A tünetek ráadásul a legkülönbözőbb kombinációkban fordulhatnak elő: lehetnek egy betegség előjelei, kísérőjelenségei, avagy egy szindróma részei (Gósy 2005). E zavarok bonyolultságát tekintetbe véve a továbbiakban egy komplex gyűjtőfogalom részeként értelmezek valamennyi lehetséges nyelvi és beszédzavart.

A lovasterápia és a nyelvi fejlesztés összefüggései

A nyelvi fejlesztés közös cselekvés, nem közös beszéd – írja Andreas D. Fröhlich (Fröhlich 1989). Ezt a kijelentést alaptételnek tekinthetjük a nyelvi és beszédzavarok lóháton történő terápiája szempontjából. A mozgás jelenléte központi szerepet játszik a nyelvi fejlődésben és a későbbi aktív nyelvhasználat során, hiszen a beszéd létrejöttéhez finommotoros tevékenységek bonyolult kombinációját használjuk (Hildebrand-Nilshon 1989). Úgy is mondhatjuk, hogy a beszéd fejlődése és kivitelezése a mozgás fejlődésétől és későbbi alkalmazásának, alkalmazhatóságának minőségétől függ. A motoros zavar ugyanis a beszédet ugyanúgy károsítja, mint minden más mozgást (Haupt 1966). A beszéd a mozgás szemszögéből nézve a légzőmozgások, a gégefő-, ínyvitorla- (uvula-), állkapocs-, nyelv- és ajakmozgások eredménye. A spasztikus, athetotikus és ataxiás mozgászavarok ezeket a mozgásokat is befolyásolhatják. A mozgássérüléseknek ezért igen gyakori velejárója valamilyen nyelvi és/vagy beszédzavar. A lóháton történő beszédfejlesztés szempontjából nagyon jól tudunk építeni a ló által közvetített mozgásimpulzusok, az ideg- és izomrendszer stimulálásának szerepére az egyébként gyógypedagógiai/pszichológiai módszereket felhasználó rehabilitációs foglalkozások megtervezése kapcsán. Ezen kívül bizonyos esetekben szerepet játszik az agyi/idegrendszeri plaszticitás megtámogatása, szintén az említett mozgásstimuláció, valamint az erre épülő egyéb fejlesztő gyakorlatok segítségével.

Az afáziás betegek lovasterápiás rehabilitációjának alapja, lehetőségei

Az afázia (aphasia) olyan szerzett beszédzavar, amely bármely életkorban jelentkezhet az agy meghatározott területeinek sérülése (pl. agyvérzés, embóliák, trombózisok, körülírt sérülések, trauma stb.) nyomán (Gósy 2005). A magasabb agyi integráló tevékenység zavara a nyelv és a beszéd területén (Horváth 1996). Több megnyilvánulási formáját különböztethetjük meg: motoros afáziában a Broca-, szenzoros afáziában a Wernicke-mező érintett, de beszélhetünk globális/totális, centrális/vezetési, transzkortikális, szubkortikális, szemantikus, izolációs, polyglott típusokról is (Dr. Frint 1982). Az afáziás betegek jó része a megfelelő terápia hatására visszanyeri a beszédképességét, de legalábbis nagymértékű javulás érhető el náluk.

Az afáziások rehabilitációját elősegítő lovasterápiás foglalkozásokat eleinte lépésben, vezetett lovon végezzük, idővel aztán – a páciens állapotától függően – át lehet térni a futószáron történő lovagoltatásra. A ló lépésjármódja kulcsfontosságú szerepet tölt be a nyelvi és beszédfunkciók sérülésének, zavarának terápiájában. A lépésben járó ló ugyanis ugyanazokat a mozgásmintákat közvetíti a rajta ülő páciens számára, mint amit az ember medencéje, törzse, ideg- és izomrendszere egészséges járás közben is megkap (Györgypál 2006a). Ez esetben azonban a ló mozgását visszük át a – gyakran mozgásában is akadályozott – páciensre, aki szinte észrevétlenül, ellazultan fogadja be a neuromotoros, szenzomotoros és pszichomotoros ingereket. Miért olyan fontos ez? Történetileg tekintve – a nyelvtudományi elméletek ismeretében – az ember felegyenesedése, a két lábon járás az egyik legfontosabb előfeltétele lehetett a nyelvhasználat, az agyban lévő nyelvi és a beszédközpontok kialakulásának (mivel lehetővé tette a kézhasználat, majd a kézpreferencia, ezzel szoros összefüggésben az agyfélteke-dominancia kialakulását, továbbá elősegítette a beszédhez szükséges légzőkapacitás, a tüdő fejlődését, később a száj- és gégeizomzat átrendeződését, stb.) (Gerliczkiné 2010). Ennek tükrében a járásspecifikus törzsreakciók aktivizálásának a beszédrehabilitáció szempontjából elsődleges jelentősége van. A ló által közvetített mozgásimpulzusok a rajta ülő páciens vesztibuláris rendszerét is folyamatos stimuláció alatt tartják. Vizsgálati eredmények támasztják alá, hogy a vesztibuláris ingerléssel az izomtónusra hatva befolyásolható a motoros fejlődés, amely összefüggésben áll a nyelvhasználattal – a nagymozgások kivitelezése és a beszéd használata között szoros a

kapcsolat (Györgypál 2006a). A vesztibuláris rendszer kapcsolatai továbbá az idegrendszerben is gazdagok, s a ló mozgásának hatására a központi idegrendszerben ugyanazok a változások jönnek létre, mint a – sokkal körülményesebb és eszközigenyesebb – szenzomotoros integrációs tréning során. A sérült, károsodott agykérgi területek funkcióinak újjáépítését, avagy az új idegi kapcsolatok kialakítását, a plaszticitás folyamatát a fenti elvek alapján tulajdonképpen egy komplex (neuro-, szenzo- és pszichomotoros) újraprogramozás segítségével tudjuk befolyásolni a lovasterápiás kezeléseknél. Az alapvető logopédiai kezeléseket az izomtónus szabályozásával, a mellkas mobilizálásával, a légzésfunkció javításával, a felegyenesedéssel és a beszédre való új típusú, különleges motivációval egészítheti ki a gyógypedagógus/nyelvész lovasterapeuta munkája (Rétháti 2006). Megjegyzendő, hogy az egyszeri terápiás foglalkozás nem lépheti túl a 20-30 percet, mivel a ló percnként kb. 90-110-et lép (Katona 2006), s túlingerelni sem volna szerencsés a – sérült – idegrendszert. Célunk, hogy támogassuk a megmaradt képességeket és készségeket, provokáljuk a sérült központokat, illetőleg elősegítsük bizonyos funkciók átszervezését.

Az afáziás betegek – agysérülésük típusának függvényében – változó mértékben és arányban küzdenek a beszéd feldolgozásának és produkciójának zavarával. Ezért nagyon fontos, hogy a lovasterápiás foglalkozások kezdetén megállapodjunk egy közös jelrendszerben, hogy tisztázzuk, a páciens milyen módon tudja szándékait, igényeit, problémáit stb. közvetíteni. Az afáziás betegek a nyelvi emlékképek elvesztése miatt többnyire nem belső beszéddel, hanem képekben gondolkodnak, ezért esetükben nagyon jól alkalmazhatók a képkártyás kommunikációs módszerek (hasonlóan, mint az autistáknál). Miután a páciens és a terapeuta közös jelrendszere kialakult, a második legfontosabb lépés a lóval való kommunikációs formák elsajátítása kell legyen (bár a kettő egymással párhuzamosan is alakítható), mert így fogja magát a beteg olyan biztonságban érezni a ló hátán, amely biztonságérzet a terápia eredményességéhez elengedhetetlen. Az afáziás pácienseknek alapvetően sokat segít, ha közvetlen fizikai kontaktusba léphetnek a világgal, hiszen sok mindent – nyelviileg is – kinesztetikus úton fognak újra megismerni. A lovas közeg erre nagyon jó lehetőséget biztosít. A ló testének melegsége, mozgásának érzete, szőrének tapintása, patái dobbanásának vagy hangadásainak (prüszkölésének, nyerítésének) megfigyelése, egy-egy jelzés jelentéstartalmának azonosítása mind-mind alkalmat teremt a világ újrafelfedezésére. Ezekhez a taktilis és kinesztetikus élményekhez aztán egyből verbalizmusokat is kapcsolhatunk. Nagyon jól lehet építeni az afáziások megfigyelési és utánzási készségére. Alkalmazzuk gyakran a verbális ismétléseket. Kezdjük egyszerű szavakkal, majd mondatokkal, később rövid versikékkel. Jó, ha minden verbalizmust valamilyen vizuális vagy kinesztetikus megtámogatottság kíséri (hasznosak lehetnek a testrészeket megnevező/tanító mondókák, rámutatással kísérve). Az egészséges jobb agyfélteke funkcióira építve nagyon jól használhatjuk az érzelmek kifejező erejét is a nyelvi fejlesztés során. Bal oldali (logikus) agyféltekéjük sérülése folytán viszont ezek a betegek elveszítik a lineáris gondolkodási képességüket, ezért tudatukban újra kell építeniük a sorrendiséget. A lóval való foglalkozások vagy a lovon végzett voltizs- (lovastorna-) gyakorlatok ehhez, a szeriális észlelés fejlesztéséhez is jó lehetőséget biztosítanak. Hasznos például, ha az afáziások részt vehetnek a ló ápolásában, közreműködhetnek a ló szerszámozásánál, mivel ezeknek a tevékenységeknek egy állandó sorrendisége van, amit minden foglalkozás előtt (és után) következetesen el is kell végezni. A cselekvések és cselekvéssorok kivitelezése közben verbálisan is megnevezzük az éppen használatos eszközöket (pl. vakaró, puhakefe, kantár stb.), illetőleg mondatokba foglalva elmondjuk, hogy mikor mit csinálunk (később ezeket az egyszerű kijelentéseket bővíteni lehet a hogyan? és a miért? tartalmakkal).

Az afáziás szindrómák teljes felépülésének ideje mindig a sérülés kiterjedésének mértékétől függ. E betegek terápiájának (is) nagyon fontos alapelve a páciens felépülésébe vetett hit, bizalom. Soha ne azt nézzük, hogy páciensünk mit nem tud, hanem azt, hogy mire képes! A lovasterápiás feladatok megtervezésekor ennek függvényében ne a végcélra koncentráljunk, hanem bontsuk azt apró kis készség-összetevőkre. Ezeket az apró cselekvéseket ismételjük sokszor, nagy türelemmel, még hozzá úgy, hogy az a páciens számára lehetőleg örömteli legyen (ehhez a ló remek segítőtárs, ko-terapeuta). Minden kis teljesítmény nagy siker, amire további lépéseket lehet építeni. Az afáziás beteget úgy kell elképzelnünk, mint egy csecsemőt, akinek újra, előlről meg kell tanulnia kommunikálni.

Irodalom

Bozori Gabriella 2002. Lovasterápia. Gondolatok és vázlatok a gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna témaköréből. Székesfehérvár, Polu-Press Kkt.

Fótiné Hoffmann Éva (szerk.) 1994. Szemelvénygyűjtemény a mozgásfogyatékos gyermekek nyelvi fejlődése és kommunikációja témaköréből. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.

Dr. Frint Tibor 1982. A szókiejtés és a beszéd folyamat központi idegrendszeri zavara. In Dr. Surján László – Dr. Frint Tibor (szerk.): 229-234.

Fröhlich, Andreas D. 1989. Kommunikation und Sprachentwicklung bei körperbehinderten Kindern. In Fröhlich (szerk.): 11-28.

Fröhlich, Andreas D. (szerk.) 1989. Kommunikation und Sprache körperhinderter Kinder. Dortmund, Verlag Modernes Lernen.

Gerliczkiné Schéder Veronika 2010. A beszédes agy. Nyíregyházi Főiskola, BTMK kari napi előadás.

Gósy Mária 2005. Pszicholingvisztika. Budapest, Osiris Kiadó.

Györgypál Zoltánné (szerk.) 2006. Hippoterápia. Balogunyom, Unicornis Egészségforrás Alapítvány.

Györgypál Zoltánné 2006a. A hippoterápia. In Györgypál Zoltánné (szerk.): 14-18.

Haupt, Ursula 1966. Die sprachlichen Schwierigkeiten zerebral gelähmter Kinder. Schriften zur Sonderpädagogik, Dortmund.

Hildebrand-Nilshon, Martin 1989. Sprachentwicklung des körperbehinderten Kindes. In Fröhlich (szerk.): 57-80.

Katona Enikő 2006. A ló mozgásának elemzése, hatása a páciensre. In Györgypál Zoltánné (szerk.): 28-35.

Rétháti Györgyi 2006. A hippoterápia helye a rehabilitációban. In Györgypál Zoltánné (szerk.): 18-20.

Statt, David A. 1996. Pszichológiai kisenciklopédia. Budapest, Kossuth Könyvkiadó.

JANET BURLESON
(FORD.: SZÜLE ESZTER)

Segítő lovak látássérült emberek számára

1999-ben alakult a Guide Horse Foundation (GHF) abból a célból, hogy kísérleti program keretein belül vizsgálják a miniatűr lovak képességét, mint segítő állatokét.

A cél: biztonságos, költséghatékony és megbízható alternatív közlekedési lehetőség nyújtása látássérült emberek számára. Amerikában több ezer látássérült ember számára lenne alkalmas segítség a miniatűr ló „használata”.

A korai kísérletek a segítő lovakkal kapcsolatban nagy ígéretekkel számolnak be a mobilitás terén elérhető eredményekről és bizonyítják a látássérült személyek rendkívüli biztonságát a ló mellett. Azok a látássérült személyek, akik kipróbálták a segítő lovakat, kiváló véleménnyel voltak, beszámoltak arról, hogy a kis állatokat egyáltalán nem zavarta a tömeg és a sok ember jelenléte. Ki lehet ideális tulajdonosa a segítő lónak?

Az alapítvány a kísérletek alapján rendkívüli jelentőségűnek tartja kiválasztani azokat a látássérült személyeket, akiknek személyisége lehetővé teszi a segítő lóval való együttélést.

A következő típusú embereknek ajánlott:

- „lovak szerelmeseinek”: Ideálisak azok a jelöltek, akik lovak mellett, vagy lovak közelében nőttek fel, s tisztában vannak azok viselkedésével és a tartásukkal.
- Allergén embereknek: Sok ember súlyosan allergiás a „hagyományos” segítő állatokra (pl.: kutya) és a ló jelentheti számára a nem allergizáló mobilitási alternatívát.
- Olyan emberek számára, akiknek nagy lelki sérülést okoz egy állat elvesztése, ugyanis a miniatűr ló élettartama jelentősen hosszabb, mint pl. a kutyáké.
- Mozgássérült embereknek: Mivel a kis lovak nagyon engedelmes természetűek, könnyen tudják a kerekesszékből is kezelni őket.
- Kutya-fóbiás személyek: Vannak, akik tartanak a kutyáktól és sokkal inkább el tudják képzelni életüket egy kis lóval.
- Kültéri állatot kedvelőknek: Mikor a lovak nem dolgoznak, nyugodtan tarthatóak a házon kívül.

Következőkben néhány indok, miért is érdemes miniatűr lovakat használni:

A lovak természetüknél fogva segítő állatok, melyeket az emberek évszázadok óta különböző célra használnak. A lovak ősi segítő ösztönét már sokan megfigyelték a természetben is. Mikor egy sérült (pl. vak) ló kerül újonnan a ménesbe, a többi ló felelősséget vállal érte és vezetik őt.

Sok vak ember vesz részt lovasversenyeken, néhányan pedig egyedül is lovagolnak pályán, sőt terepen több mérföldet megtéve, teljes mértékben a lóra támaszkodva, biztonságban érezvén magukat.

A történelmen keresztül már ismerhetjük, hogy bizonyos lovak mennyire alkalmasak sérült emberek lovagoltatására. A következőkben több olyan tulajdonság kerül felsorolásra, melyből kiderül, hogy a miniatűr lovak képesek a vak emberek vezetésére:

Hosszú élettartam: A miniatűr ló élhet akár 50 évet, de átlagos élettartamuk is 30-40 év, míg a vakvezető kutyák hasznos élettartama 8-12 év.

Költséghatékony: Egy kiképzett vakvezető kutya ára kb. 60,000 \$, s míg az USA-ban több mint 1,3 millió látássérült ember él, addig összesen 7000 vakvezető kutyát tartanak nyilvántartásban.

Jobb megítélés: Sok vakvezető kutyát tartó ember számol be arról, hogy nyilvános helyeken az ő kutyáikat is, mint hobbiállatot veszik számba, s úgy is kezelik. A legtöbb ember viszont egy lovat nem társítja „kedvencként”, hanem rögtön felismeri benne a segítő (munka) állatot.

Nyugodt természet: A képzett lovak rendkívül nyugodtak, még kaotikus helyzetekben is. A lovassági lovak bizonyították szélsőséges csatákban higgadtságukat. A rendőrségi lovak, képzettségüknek megfelelően, kiváló példaként szolgálhatnak stresszes helyzetekben. A segítő lovakat is szükséges alávetni - a rendfenntartó erők lovainak mintájára - rendszeres deszenzibilizáló képésnek.

Jó memória: A lovak rendkívüli memóriával rendelkeznek, s visszaemlékeznek akár 10 évvel korábban történt veszélyes szituációkra.

Kiváló látás: Széles látótérrel rendelkeznek, mely megközelítőleg 350°-os. A lovak az egyetlen olyan segítő állatok, melyek képesek két szemüknek egymástól független mozgatására, s ezért a lehetséges veszélyt nyomon tudja követni. A lovak tisztán látnak majdnem teljes sötétségben.

Fókuszált viselkedés: A kiképzett lovak nagyon jól tudnak koncentrálni a munkára és nehéz elterelni a figyelmüket.

Tudatos törekvés a biztonságra: Természeténél fogva a ló biztonságra orientált, a veszélyt lokalizálja és elkerüli. Minden ló természetes hajlandóságot mutat a lehető legbiztonságosabb és leghatékonyabb útvonal megválasztásában, s kiválóan igazolja ítézőképességét az akadályok kikerülésében.

Jólneveltség: A segítő lovak nagyon tiszták és akár szobatisztává is válhatnak. A lovak nem rabjai az emberi szeretetnek és nyugodtan állnak és várnak, míg dolgozniuk kell.

Minden segítő állat kiképzése sok év tapasztalatot igényel. Mivel a látássérült emberek életüket bizzák a lovakra, a kiképzést csak legalább 10 éves szakmai múlttal rendelkező oktatókra bízható.

A kísérleti program során vak önkéntesek bevonásával azonban az is kiderült, hogy bár a prognózis kiváló, mégsem mindenki számára „használhatóak” a kis lovak:

Elsősorban kisvárosokban, illetve elővárosokban élőknek javasolt. Bár évszázadok óta élnek lovak a nagyvárosban, az mégsem ugyanaz, mint a kutyák esetében. Nehézség például utazni taxin, buszon.

Különböző állatkiképző iskolák tanulmányai szerint a vak populáció csak kevés hányada tud önállóan, állattal közlekedni. Annak, aki segítő állatot szeretne, meg kell tanulnia önállóan tájékozódni, emberi segítség nélkül.

Kiképzés

Minden jelölt segítő lónak egy intelligenciateszten kell megfelelnie, mivel a kiképzés szellemileg megterhelő. A program csak azokkal a lovakkal kezd el foglalkozni, melyeknek a kognitív képességei lehetővé teszik a kiképzés teljes megvalósítását.

Intelligencia teszt (GHF)

A lovak intelligenciája teljesen eltér más háziállatokétól. Mivel a lovak eleve „zsákmányállatok”-ként születnek, az intelligenciájuk másként fejlődik, mint a ragadozó állatoké, éppen ezért más skálát kell használni intelligenciájuk méréséhez.

A kísérlet során a lovak intelligenciájának vizsgálata három dimenzióban történik:

Taníthatóság/tanulás tartománya: A lovakat meghatározó kognitív képesség vizsgálata az egyszerű feladatoktól az összetettekig.

Taníthatóság/tanulás üteme: mennyiségi/kvantitatív mutató, a feladatok taníthatóságának, illetve elsajátításának idejét méri

Tanulás megtartása: A tanult viselkedés megtartásának képessége

A lovaknál mért intelligencia 80%-a a haranggörbe átlagtartományába esett. Ezzel a mérési lehetőséggel mód nyílik a magas intelligenciájú lovak szűrésére.

A pontos klinikai vizsgálati eredményekhez szükséges a lovak figyelmi/éberségi állapotának és a környezethez való alkalmazkodásának (környezettel való kölcsönhatásának) mérése.

A teszt a következő területeken mér:

Fül-reflex index: A magas fokú hallásérzékenységgel rendelkező lovak általában intelligensebbek, tehát a fül-reflex index és az intelligencia között egyenes arányosság állítható fel.

Nyomás-válasz: Az érzékenységet és a nyomásra adott választ gyakran mérnek intelligens lovaknál. Ezek a lovak gyorsan és határozottan reagálnak az alkalmazott érintésre.

Szocializáció: Intelligens lovak kiváló szocializált viselkedést mutatnak, melyet bizonyít a megfelelő „etikett”, mikor interakcióba lépnek más lovakkal és az emberekkel.

„Umveg” teszt: Intelligens lovak képesek kerülő úton is elérni céljukat.

Bár minden egyes teszt kissé szubjektív, nehéz számszerűsíteni, mégis meglehetősen pontos képet nyújtanak a lovak intelligenciájáról.

Mérőszámok az egyes résztesztek esetében:

Fül-reflex index:

Az intelligencia mérésének első fázisa a fülmozdulatokat vizsgálja. Minden lónak 170°-os tartományban mozog a füle, az intelligens lovak gyakori, egymástól független fülmozgást mutatnak.

Vizsgálat: Két lovas edző figyelni a fülmozgásokat. Az egyik közel áll a ló bal elejéhez, a másik pedig a jobb hátuljához. Ahogy a tréner sétálnak a ló körül, az intelligens lovak füle egymástól függetlenül követik a két edzőt. Egy kevésbé intelligens ló ilyen esetben egy semleges pozícióba állítja a füleit kb. 30°-kal előre.

Érzékenység-nyomás válasz:

A természetben a lovak programozva vannak, mozgással reagálnak a nyomásra, mint egy túlélési technikaként. Pl.: ha egy farkas támad a lóra, az nem fog elhúzódni, hanem kockáztat, és inkább próbál megszabadulni tőle. Ha az oktató a ló oldalát megnyomja, az

intelligens ló azonnal a kéz felé fordul, míg a kevésbé intelligens nem reagál, vagy eltávolodik a nyomás forrásától.

Szocializáció: Mint „csordaállat” a lovak gyakran kommunikálnak a többi lóval és megtanulják/gyakorolják a különböző interakciós készségeket, melyek mérhetőek is. Az intelligensebb lovak gyorsabban tanulnak, gyorsan megfelelnek a szocializációs szabályoknak.

A legegyszerűbb teszt a ló szocializációs készségének a mérésére az üdvözlés megfigyelése két ló találkozásakor. Két ló mindig úgy közelít egymáshoz, hogy nyakuk előrenyúlik, fejüket lehajtják. Ezután összeérintik orrukat, majd az illatok cseréje/ intenzív szaglászás történik meg kb. 2 másodpercenként. Ez a humán üdvözlés mintája (bemutatkozás, névjegycsere).

A következő fázisban elkezdenek visítani egymásra. Mivel a lovak nagyon féltik a ranghelyüket a hierarchiában, ebben a fázisban zajlik a lovak versengése, néha mellső lábak feltűnő emelésével (ágaskodás). Ez a viselkedés addig folytatódik, míg az egyik ló jelét adja a megadásnak.

Amennyiben egy tréner közelít egy ló „arcához”, megfújja, az intelligens ló reakciója látható lesz, szemei kiszélesednek, és előre néznek. A kevésbé intelligens lovak erre nem reagálnak.

Umveg-teszt: Kitérő megtalálása a cél eléréséhez

Egy nyitott végű kerítés mellett elvezetjük a lovat, majd vissza. Ezután a kerítés túoldalára helyezünk ennivalót, s elengedjük a lovat. Az intelligens ló megkerüli a kerítést és az ennivalóhoz megy, a kevésbé intelligens ló a lábával fogja kaparni a kerítést. Minél intelligensebb a ló, annál hamarabb felismeri a kerülő utat.

Ló kiképzés teóriája:

Bár a lovak nem rendelkeznek komplex gondolkodási készségekkel, a miniatűr lovak elég intelligensek azokban a feladatokban, mely megköveteli a hosszú távú memóriát.

Sok kutatás született már a lovak kognitívpszichológiája témakörében, elsősorban az Equine Research Foundation of Horse Learning and Behavior által. Kiterjedt klinikai kutatást végeztek a ló intelligenciája témakörében, de a legjelentősebb annak a teóriának az igazolása, miszerint a lovak tanulási képessége egyenesen arányos a korábban elsajátított tanulással. Más szóval: minél többet tanult már a ló, annál nagyobb a kapacitása a jövőbeni tanulásra.

Képzés területei (alap vezetési tréning):

- Előre haladás
- Szóbeli parancsra reagálás
- Mindennapi akadályok kikerülése
- Mozgólépcső használata
- Lift használata
- Lépcsők használata
- „Feküdj” parancs
- Hangfelismerés: 23 hangutasítás felismerése minden körülmény között
- Helyhez kötött akadályok elkerülése
- Mozgó akadályok elkerülése (autó, motor, bicikli stb.)
- Felszíni különbségek jelzése
- „Intelligens engedtlenség”: A nem biztonságos utasítások megtagadása

Janet Burleson: Helping hooves, Training miniatures Horses as Guide Animals for the blind. Szemelvények a könyvből a Guide Horse Foundation összeállításán alapján

Fordította : Szüle Eszter (gyógypedagógus-lovaterapeuta), Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Diákotthona és Gyermekeotthona

VÖRÖSNÉ HORVÁTH KATALIN

A hucul, mint terápia ló

A hucul lófajta az északkeleti, úgynevezett erdős Kárpátokban alakult ki. A fajtát a zord körülmények, a szerény takarmányozás, az istállózatlan ridegtartás és a kemény munka alakította. Nagy munkabírási, rendkívüli ellenálló képesség, szívósság és edzettség jellemzi.

A fajtát ma tradicionálisan tenyésztő országok a Monarchia utódországai: Románia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Ausztria és Magyarország. Tenyésztésük fő szempontjait a használhatóság vezérli. Elsősorban mindenhol a munkára való hajlamot, megbízhatóságot értékelik. Leginkább az erdészetben és a mezőgazdaságban igavonásra, kocsizásra használták. Napjainkban egyre jelentősebb a lovassportokban, fogathajtásban, speciális militaryban (huculösvény) és szabadidős tevékenységekben való alkalmazása is.

A hucul egy "primitív lófajta". Feje aránylag nagy, erős, de a test tömzsisége miatt mégis harmonikus összbenyomást kelt. Nyaka izmos, vastag és széles, egyenes vonalú. A mar széles, lapos és izmosan párnázott.

Háta széles és a teherhordásra való alkalmasság miatt feltűnően hosszú, magasan elhelyezkedő keresztcsontban, majd a rövid, hátrafelé hajló farban folytatódik, mely rendszeren túlnőtt. A far a törzs hosszához képest rövid és lejtős, széles, izmos, kerekded. A farok töve mély, néha tűzött.

A vállak szélesek, a lapockák meredek. A szügy és a mellkas széles és igen mély. A mellkast széles bordák és álbordák zárják. Lapos bordájú hucul nincs.

Lábai rövidek, erősek, ízületei jól fejlettek, lábállása széles, a meredek lejtőkön való biztonságos közlekedés miatt gyakori a tehénállás. A szár száraz, izmos, a csüd erőteljesen fejlett, szintén száraz. A paták kemények, kicsinyek, jól formázottak.

Színei őzpej, egérfakó, pej, nyári fekete, fakó, egérszürke. Lengyelországban gyakori a tarka szín is. Más országokban a jegyesség nem kívánatos. Jellegzetes a fekete hátszíj, gyakori a lábak zebroid csíkozása és a vállkereszt is.

Hazánkban ma leginkább a hagyományőrök, hobbilovasok körében a legnépszerűbb, de kezdjük már felfedezni a fajtában rejlő komoly sportteljesítményeket is. Ezt leginkább a huculösvényeken bizonyíthatja, mely egy kifejezetten erre a fajtára felépített akadályverseny, ahol 16 természetes, vagy épített akadálnak kell szerepelnie. Ez a pálya leginkább a military terepversenyéhez hasonlítható, csak sokkal "színesebb" feladatokkal kibővíve.

Ha megnézzük, hogy mik a követelmények a terápia lóval szemben, meglepődve vehetjük észre, hogy szinte erre a fajtára találták ki ezt a munkát.

Méreteiben, tulajdonságaiban, vérmérsékletében ideális, könnyen tanul, elfogadja a különleges helyzeteket, jól viszonyul az emberekhez.

Olyan fajta, mely kezessége, jóindulata révén alkalmas arra, hogy a legkisebbektől a felnőttekig, a sérült emberektől a sportolókig kielégítse az igényeket.

Kialakulásának története és a mai tenyészcélok, illetve a tenyésztési kritériumok szempontjai valóban azt a lovat alakították ki, mely az ember valódi segítőtársa és barátja.

A lovasterápiában elsősorban munkatársra van szükség, amit ez a kis ló tökéletesen tud képviselni.

Intelligenciájából adódóan nagyon sokrétű a használata. Egyazon ló képes egy gyámoltalan gyermekre vigyázni a hátán, ha kell, lovardai munkában segít a lovagoltatásban, vagy éppen kocsiba fogva dolgozik, de ha úgy adódik, ugrópályán, vagy huculösvényen teljesít.

Kérjük, támogasson bennünket adója 1%-ának felajánlásával!

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Alapítvány
18012006-2-42

1%

Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány
18168884-2-42

M A G Y A R

LOVASTERÁPIA
SZÖVETSÉG